

El Decadentisme a Catalunya: Interrelacions entre art i literatura

Irene Gras Valero

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tesisenxarxa.net) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tesisenred.net) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tesisenxarxa.net) service has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized neither its spreading and availability from a site foreign to the TDX service. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service is not authorized (framing). This rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

Tesi doctoral

***EL DECADENTISME A CATALUNYA:
INTERRELACIONS ENTRE ART I
LITERATURA***

IRENE GRAS VALERO

UNIVERSITAT DE BARCELONA

2009

CAPÍTOL IV

CONCLUSIONS

A mode de conclusió, apuntarem algunes de les reflexions a les quals hem arribat després de dur a terme la present investigació.

Primer de tot, hem donat arguments suficients per constatar l'existència del decadentisme a Catalunya, en tant que una de les diverses tendències artísticoliteràries d'origen europeu aplegades dins el corrent del simbolisme. El moviment simbolista, juntament amb altres corrents, formaria part del modernisme, un projecte de renovació sociocultural sorgit a Catalunya amb una clara actitud regeneradora, modernitzadora i cosmopolita. El paper que desenvolupa el decadentisme dins del modernisme, però, és dual. I així, més enllà de constituir un corrent cultural, aquest primer formaria part d'un joc de polaritats establert en el sí del moviment, com a conseqüència de la tensió sorgida arran de la lluita entre una actitud vitalista i una altra de decadent. Malgrat que tots dos posicionaments comparteixen un afany alternatiu envers els valors dominants de la societat burgesa, és indubtable que el to preponderant en el modernisme va ser el regeneracionista-vitalista-nietzscheà, un dels motius pels quals a nivell historiogràfic sovint ha estat qüestionada l'existència del decadentisme a Catalunya. Tanmateix, considerem que el fet que aquest no assolís la força amb què es va desenvolupar a altres centres europeus – especialment pel que fa al camp de la plàstica -, no posa en entredit la seva penetració dins l'àmbit català.

Un dels principals arguments que ens permeten corroborar la introducció del decadentisme a Catalunya és la utilització mateixa del terme, tant a les fonts crítiques de l'època com a l'àmplia historiografia sobre el tombant de segle, especialment pel que fa al camp literari. Malgrat això, cal dir que la definició del concepte de "decadentisme", ja sigui en un cas o en l'altre, és més aviat vaga i imprecisa. I que la confusió augmenta quan el relacionem amb un altre concepte, el de "simbolisme", el significat del qual va més enllà de la denominació d'un moviment artístic i literari concret, per tal de fer referència a tota una concepció estètica. Atès l'ús indistint que d'ambdós termes acostumen a fer tant les fonts del període com estudis posteriors, resultava de cabdal importància preguntar-se si el decadentisme forma part del simbolisme, o si podem englobar-lo directament en el modernisme. Aquesta darrera opció atorga sens dubte una major autonomia al primer, malgrat els inqüestionables llaços establerts entre un i altre. Ara bé,

és possible negar el supòsit que qualsevol manifestació del decadentisme s'insereix, ja sigui en major o menor mesura, dins els paràmetres estètics del simbolisme? Com hem pogut comprovar, no: tant un com l'altre s'expressen a través de la suggestió i apunten cap a una realitat més enllà de la visible. Però si formulem la pregunta a l'inrevés, són totes les manifestacions del simbolisme decadents?, la resposta és també negativa. Perquè al costat d'un simbolisme fascinat per la mort, la decadència i la malaltia, existeix un simbolisme molt més idealista i menys perturbador, un simbolisme d'"ala blanca", tot parafrasejant A. Cirici, que a voltes posa el seu art al servei de la religió –com és cas del Cercle de Sant Lluç. Així que, finalment, podem concloure amb la següent consideració: tot el decadentisme és simbolista, però no tot el simbolisme és decadent; de manera que cal situar el decadentisme com una de les diverses tendències que recull el simbolisme. Altrament és important tenir en compte la següent reflexió. Fins i tot desvinculant per un moment ambdós conceptes - com sí hem vist que va intentar succeir en el cas francès, durant la gestació i desenvolupament dels dos corrents o moviments-, cal tenir present que en ambdós casos es tracta d'una tendència forània; de manera que quan el decadentisme arriba a Catalunya ja ho fa del tot entrelligat al simbolisme francobelga.

Arribats a aquest punt, podríem preguntar-nos encara, per què no utilitzar l'expressió "simbolisme decadent" en el títol de la tesi? I la resposta és clara i contundent: per la simple existència i utilització del terme "decadentisme" a les fonts crítiques, la qual cosa atorga certa autonomia i especificitat a l'esmentada tendència, malgrat els seus esmentats llaços amb el simbolisme.

Sigui com sigui, en el transcurs de la investigació ha quedat igualment palesa la dificultat de qualificar una o altra d'obra a partir de determinats adjectius, com ara els de "decadentista", "simbolista", "naturalista", etc. En especial quan tractem amb imatges visuals, atesa la seva inherent ambigüitat i a més, precisament, la seva participació en una estètica basada en vaguetat i en la suggestió. Al mateix període ja eren conscients d'aquest problema. Hi ha obres, per exemple, que a propòsit del tema escollit i de la sensibilitat expressada ens inclinen a qualificar-les de decadents, però que si tenim en compte la seva factura formal, sovint excessivament propera al *verisme* - fent ús de la terminologia de R. Casellas- o a un cert tipus d'expressionisme, fan que qüestionem aquesta consideració. Els límits entre els diferents corrents

– ja hem posat de relleu la seva interrelació-, no són gens clars. De manera que, com dèiem, constantment ens hem vist obligats a moure'ns en el terreny de l'ambigüitat o fins i tot en el de la indefinició.

A partir d'aquí, és clar que allò que millor permet caracteritzar el decadentisme és l'expressió d'una determinada sensibilitat. Aquesta connecta amb l'agonia romàntica i participa estretament de l'anomenat *mal-du-siècle*; per aquesta raó es troba associada a conceptes com ara els de "ennui", "spleen", "pessimisme", "neurosi", "malenconia", "tristesia", "introspecció" o "egotisme". Les malalties de l'ànima, però, són diverses, de manera que tampoc podem generalitzar en excés. Per aquesta raó podem trobar diferències entre un tipus de sensibilitat o altre, malgrat els innegables punts en comú. Així, per exemple, la personalitat tediosa, fastiguejada i egotista expressada per Des Esseintes o per alguns dels personatges de G. D'Annunzio, manté certes distàncies amb la tristesa malenconiosa que sovint traspua en una part de l'obra de S. Rusiñol. De la mateixa manera, podem assenyalar diversos nivells de morbositat; de fet, aquest seria un altre dels aspectes definidors de l'esperit decadent. Per damunt de tot, tanmateix, cal parlar de complaença. El fet de parar atenció a la decadència no és suficient per parlar de decadentisme: això ja ho feien els naturalistes francesos i ho faran els conreadors de l'anomenat "art negre" – tornant a emprar la terminologia d'A. Cirici -, com són I. Nonell i la seva colla, més aviat pròxims a l'expressionisme. Tots ells, en fer-ho, ja mostren participar ni que sigui mínimament del pessimisme que corprèn la *fin-de-siècle*, això és cert. Però cal alguna cosa més, perquè en aquests darrers casos si es posa l'èmfasi en la marginalitat és per tal de denunciar-la. Allò que els manca és la *complaença*, el gaudi: el saber-se a la fi de tot un món i abandonar-se morbosament a aquesta sensació. Aquesta actitud és la que constitueix la veritable essència de l'esperit decadent. Fins i tot, més que abocar-se al suïcidi - com van fer alguns romàntics- , es tracta de *morir lentament*. Tal com fa Aurora, protagonista del *Jardí abandonat* de S. Rusiñol, que rebutja la vida per anar finint a poc a poc en un jardí en declivi, un espai cobert per la mortalla de les cendres pahoroses del passat. En tot cas, és indubtable que més que sentir atracció per la mort, el decadent es troba fascinat pels assumptes més sinistres i escabrosos relacionats amb aquesta, com és ara el procés de desintegració i de putrefacció.

Com ja hem assenyalat, l'elecció de determinats temes ve determinada per la participació, ja sigui en major o menor mesura, en aquest tipus d'estat anímic relacionat amb el *mal-du-siècle*. De manera que el repertori d'imatges és un altre dels aspectes que millor ens permeten caracteritzar el decadentisme a Catalunya. Fins i tot en el cas que un autor tracti algun dels seus motius, bàsicament per qüestions de moda o per interessos d'experimentació estètica, podem interpretar que està demostrant sentir una mínima afinitat amb certs aspectes de la sensibilitat decadent. Tot i així, cal tenir en compte el següent: no només el decadentisme participa de l'angoixa existencial del període, sinó que també ho fa el simbolisme de caire *no decadent*. En aquest sentit, per exemple, cal dir que ambdues tendències manifesten una actitud evasionista i se senten atretes per tot allò irracional, subconscient, pel somni, pel més enllà, per un passat de tipus llegendari... De manera que ambdós tipus de simbolisme comparteixen temes comuns, com ara el de la malaltia anímica - la melangia, la tristesa, la introspecció... -, la mort, el crepuscle, la nit, la recreació de paradisos artificials, onírics o ideals ... la qual cosa posa de relleu els lligams entre tots dos. Malgrat tot, és possible destriar un seguit de motius iconogràfics que es poden considerar com a propis del decadentisme, i que apareixen determinats pels trets característics de la seva sensibilitat.

Què podem associar així al simbolisme decadent? Més que la fascinació per la malaltia, per exemple, la complaença morbosa en aquesta. Això es manifesta a través de la configuració d'uns personatges que no només poden deixar-se endur per l'aflicció, per la melangia o per l'ensomni, sinó també pel tedi vital, per l'angoixa existencial, per l'esgotament, per la hiperexcitació nerviosa, per l'anorreament, pel pessimisme, pel desvari, per l'al·lucinació... El repertori de dolences físiques que circulen per l'imaginari decadent és també extens: sobretot trobem la tisi i les addiccions - principalment a l'absenta i a la morfina -, però també apareixen la ceguesa, la sífilis, l'anèmia o la bogeria.

La malaltia, de fet, s'estén arreu: també fa estralls en la natura o en la pròpia ciutat. D'aquí que ens endinsem en un món ple d'aigües estancades, d'arbres desfullats, de paratges erms i estèrils, d'hiverns glaçadors, de paisatges emboirats, de jardins abandonats, de capvespres malenconiosos, de flors marcides... I de ciutats nevades, nocturnes, misterioses, silencioses, tediosament uniformes, mortes.

Més que de malaltia, però, sovint cal parlar de decadència i de degeneració. De figures de l'ocàs, darrers vestigis d'un passat gloriós i aristocràtic que veiem descomposar-se lentament. D'imperis en declivi: refinats, exòtics, perduts en l'opulència i en l'excés. De paratges en ruïnes, testimonis del pas inexorable del temps i de la força anihiladora de la natura. I de personatges depravats, atrapats per l'espiral de la degeneració autodestructiva.

La mort, ja ho hem dit, també exerceix una poderosa atracció sobre la sensibilitat decadent. D'una banda, atraient-la cap a l'abisme, cap al suïcidi. I d'una altra, fent-la gaudir dels seus aspectes més escabrosos. D'aquí la complaença morbosa en els cadàvers, en la putrefacció, en els amors agonitzants i malsans, en la bellesa moribunda, en la necrofilia...La mort també es materialitza a través de la representació d'esquelets, d'espectres cadavèrics, d'àngels femenins, de muses inspiradores...O es deixa pressentir com si fos una ombra esglaiadora, terrorífica. Finalment, no cal oblidar un dels paisatges per excel·lència relacionats amb aquest tema: el cementiri.

Abans de donar per acabat aquest recorregut per l'imaginari decadent, cal parlar encara d'una de les figures paradigmàtiques del decadentisme: la de la *femme-fatale*. Les formes que aquesta pot adoptar són nombroses: verges corpreses per deliris passionals, prostitutes que deambulen pels escenaris més opulents de la ciutat nocturna, princeses orientals amb ànsies castradores, éssers demoníacs o bestials que horroritzen les seves víctimes, nimfòmanes depravades d'instints necrofílics, ballarines de moviments histèrics i desenfrenats, lesbianes d'apetències malsanes...Cadascuna d'aquestes *flors del mal*, sens dubte, esdevé un producte de la misogínia de l'època, i posa de manifest l'ambivalència de sentiments que sofria bona part del sexe masculí vers una dona que començava a mostrar desigs d'emancipació i autosuficiència.

Cal tenir present, però, que no tots aquests temes són tractats igual ni amb la mateixa freqüència. A les arts plàstiques, per exemple, gairebé no trobem imatges sobre el declivi de civilitzacions, la ciutat malalta, la necrofilia o la *femme fatale*, tal com sí succeeix al decadentisme europeu. Nogensmenys, en el terreny de la literatura esdevé tot el contrari. I en aquest sentit observem que l'artista-poeta acostuma a mostrar-se molt més decadent en la seva vessant

literària que no pas en l'artística. Per què? Ja hem posat de relleu el caràcter més aviat tradicional i religiós de la petita burgesia que dóna suport al modernisme. Si aquesta mateixa classe social, a propòsit de les exposicions, podia escandalitzar-se amb la pintura parisenca d'un R. Casas, d'un S. Rusiñol o d'un H. Anglada-Camarasa, com hagués rebut la transposició pictòrica de les "filles del vici" descrites per J. Zanné? O les escenes necròfiles narrades per A. Maseras, en el marc d'una civilització sumida en la més absoluta degeneració? Tret d'alguna excepció, cal adreçar-se al camp dels ex-libris, dels dibuixos o de les il·lustracions, a fi de trobar alguns exemples que s'hi aproximïn lleugerament. En la literatura, però, la situació resulta diferent. Potser alguna de les explicacions podria apuntar a la següent reflexió, de caire sociològic: sense estar tant influït per la demanda del mercat com ho pot arribar a estar un pintor, l'escriptor gaudeix d'una major llibertat. De manera que és en el terreny de les publicacions on trobem un tractament dels temes més agosarats del repertori decadent. Per aquest mateix motiu, podem afirmar que el decadentisme a Catalunya posseeix un caràcter molt més literari que plàstic. En tot cas, caldria realitzar un estudi social ben aprofundit a fi i efecte d'entendre millor la naturalesa d'aquest fenomen.

Pel que fa als aspectes cronològics, situem el 1893, amb la celebració de la II Festa Modernista a Sitges i la representació de *La Intrusa*, com la data d'introducció oficial del decadentisme a Catalunya. Els inicis de la dècada dels anys noranta, tanmateix, ja denoten un interès per les manifestacions decadentistes europees. El certament literari esdevingut el 1894, que constitueix la III de les Festes, marcaria així mateix el punt àlgid assolit per l'esmentada tendència. Autors que després intentaràn desmarcar-se del corrent, com ara R. Casellas o J. Maragall, hi estaven endinsats de ple. Com el propi S. Rusiñol, que durant el període de 1894 i 1895, amb les seves pintures intimistes, ens oferiria alguns dels exemples més paradigmàtics del simbolisme decadent a Catalunya. A. Gual també s'hi començava a introduir: així ho mostren una varietat de drames influïts per l'empremta de M. Maeterlinck. El 1896 sortiria a la llum la seva obra *Nocturn*. La celebració de la IV de les Festes Modernistes, duta a terme l'any següent, mostra encara una participació en el decadentisme, però els ànims ja són diferents. El 1898, de fet, té lloc una destacada reacció antidecadent, encapçalada per la revista *Catalònia*. La situació polític-social requeria d'un art menys evasiu i més intervencionista. Tot i així, el decadentisme mantindrà els seus adeptes. S. Rusiñol publicarà *Els Fulls de la vida* i pintarà alguns dels jardins

abandonats més amarats de morfina, mentre que A. Gual representarà el drama *Silenci* al Teatre Íntim. Malgrat el seu afany vitalista, la mateixa *Catalònia* es farà ressò de la poesia malaltissa d'un E. Verhaeren o d'un S. Mallarmé, al torn que començarà a interessar-se per G. D'Annunzio. La revista *Luz*, per la seva banda, reivindicarà la defensa de les tendències simbolistes i decadents, tot i que cap a finals de la seva curta existència, aquell mateix any, orienti les seves inclinacions vers un altre tipus de manifestacions. El 1899 S. Junyent pinta *Clorosi*, un altres dels testimonis emblemàtics del decadentisme, mentre que P. Picasso comença a endinsar-se en una de les seves etapes més obscures i tenebristes. L'any següent també es produeixen tot un seguit d'esdeveniments significatius: S. Rusiñol estrena el seu *Jardí abandonat*, i *Juventut* endega la seva trajectòria en el món de les publicacions periòdiques. Malgrat el seu eclecticisme, és indubtable la l'acusada participació d'aquesta darrera en el decadentisme, si més no durant els primers anys: al número inaugural, de fet, A. de Riquer ja introdueix la figura d'Aubrey Beardsley. El 1902 també constitueix un any destacat: són publicats de manera pòstuma, a l'aplec *Florescència*, els escrits d'H. Güell - que s'havia llevat la vida el 1899-; surt a la *llum* una de les manifestacions plàstiques i literàries més representatives del decadentisme, *Boires Baixes*, de la mà de J. M^a. Roviralta i LL. Bonnin; i H. Anglada-Camarasa, per la seva banda, realitza *La morfinòmana*. Al llarg dels anys següents el corrent va perdent cada cop més força. Cal tenir en compte que el 1906 és considerada la data simbòlica de l'inici del noucentisme. Tot i així, cal fer esment d'un cert rebrotada del decadentisme a través de la novel·la: A. Maseras publicarà *Edmon* el 1908 i s'endinsarà en el conreu de l'anomenada novel·la històrica decadentista, a través de *L'adolescent* (1909); mentre que M. de Palol ens oferirà un magnífic exemple de literatura crepuscular a *Camí de llum*, el 1909. Aquest any, altrament, té lloc un dels successos més dramàtics de la història catalana, l'esclat de la *Setmana tràgica*, de manera que podem considerar aquesta data com el límit cronològic amb què finalitza el decadentisme. Això no vol dir que aquest no pugui perviure d'una o altra manera, tal com posen de manifest, pels voltants del 1912, tot un seguit d'artistes influïts per l'estètica beardsleiana. Però la tendència pròpiament decadent considerem que s'acaba, simbòlicament, el 1909.

En definitiva, ha quedat clar que a propòsit del decadentisme a Catalunya sovint ens movem en el terreny de la vaguetat: pel que fa aspectes de definició terminològica, de caracterització formal, de relació amb altres corrents...Cal acceptar, doncs, les limitacions que

això imposa sense pretendre anar més enllà: trairíem així la mateixa naturalesa del decadentisme, fonamentada precisament en la suggestió i en l'ambigüitat. Aquest fet ha condicionat sense dubte la nostra anàlisi que, malgrat tot, ha intentat ser el més acurada i rigorosa possible.

CAPÍTOL V

BIBLIOGRAFIA

Atès el destacat paper que han assolit les fonts de l'època durant el transcurs de la investigació, hem cregut adient dividir el present capítol en tres apartats: un dedicat específicament a les esmentades fonts; un altre, a la bibliografia; i un tercer, als documents electrònics. Així mateix, considerem que també formen part del primer apartat aquells escrits que, malgrat haver estat publicats de manera tardana, van ser redactats durant el període que tractem.

V. 1. FONTS DE L'ÈPOCA

"Acadèmies i pintures de l'Hermen Anglada", *Pèl&Ploma*, núms. 48-49, 5-5-1900, pp. 4-5. A. L. de B.[A. L. de Baran], "Angel Ganivet", *Luz*, núm. 9, 2ª setmana-12-1899, p. 3.

ALADERN, J., " "L' Alegria que passa" de Santiago Rusiñol", *La Nova Catalunya*, núm. 4, 27-3-1898, pp. 2-3.

ALADERN, J., "De Petrarca á Bartrina", *Hispania*, núm. 48, 15-2-1901.

ALADERN, J., "Un dupte d'en Bartrina", *La Nova Catalunya*, 1898.

ALADERN, J., *Entre tenebras*, Reus: Imp. «La Regional», 1898.

ALCOVER, J., "La relíquia", dins *Jardins d'Espanya*, Barcelona: Casa Thomas, 1903, pp. 9-10.

ALFONSO, E., "Vetllant á una nena morta", *Joventut*, núm. 130, 7-8-1902, pp. 510-511.

ALOMAR, G., "Floralia", dins *Jardins d'Espanya*, Barcelona: Casa Thomas, 1903, pp. 21-29.

ALTAMIRA, R., "El Realismo y la literatura contemporánea (conclusión)", *La Ilustración Ibérica*, núm 199, 23-10-1886, pp. 678-679.

ARGÜELLO, S., "Barbey D'Aureilly", *La Ilustración Ibérica*, núm. 800, 30-4-1898, pp.276-277.

ARMENGOL, F., "La boja", *Joventut*, núm. 238,1-9-1904, pp. 583-584.

ARRO, C., "La felicitat d'un groom", *Joventut*, núm. 202, 24-12-1903, pp. 845-847.

- ARRO, C. "Els reys", *Joventut*, núm. 205, 14-1-1904, p.28.
- ARRO, C., "Salomé", *Joventut*, núm. 235, 11-8-1904, pp. 516-517.
- ARRO, C., "Salomé (acabament)", *Joventut*, núm. 236, 18-8-1904, pp. 525-526.
- ARRO, C., "El retrat d'en Lluís Ribalta", *Joventut*, núm. 243, 6-10-1904, pp.657-659.
- ARRO, C., "La institutiu", *Joventut*, núm. 255, 29-12-1904, pp.855-857.
- ARRO, C., "Nocturn", *Joventut*, núm. 300, 9-11-1905, p.720.
- ARRO, C., "Confessió", *Joventut*, núm. 305, 14-12-1905, pp. 800-801.
- ARXIVER, "Bibliografia: "Las diabólicas".- per F. Barbey d'Aurevilly, traducció al castellà de M. Graells", *Catalunya Artística*, núm. 77, 28-11-1901, p.604.
- Auto-retratos de artistas españoles en el Palacio de Bellas Artes. Exposición organizada por el Círculo Artístico*, Barcelona: Círculo Artístico, 1907.
- AYNÉ, J., "Flors de ciutat", *Catalunya Artística*, núm. 104, 12-6-1902, p. 36.
- B. "Revista. Belles Arts", *La Il·lustració Catalana*, núm. 84, 8-1-1905, p. 29.
- B., "Belles arts: Puvis de Chavannes", *La Il·lustració Catalana*, Any I, núm. 6, 12-7-1903, p.94.
- BAJU, A., *L'ècole décadente*, Paris: L. Vanier, 1887.
- BALL, B., *La Morphinomanie. De la responsabilité partielle des aliénés, les frontières prolongés de la folie, les rêves prolongés. Opuscules divers*, 2ª ed., París: Librairie Em. Lefrançois, 1888.
- BALUÉ, J. B., "¡Día de lluvia!", *Luz*, núm. 6, 31-1-1898, p. 6.
- BARAN, A.L. de (M. Utrillo), "Arte Joven", *Luz*, 2ª setmana-10-1898, p. 2.
- BARBERÀ, M., "La casa dels tisichs", *Joventut*, núm. 261, 9-2-1905, pp. 98-99.
- BARBEY D'AUREVILLY, J., *Las diabólicas* (trad. T. De G. Graells), Barcelona: Pertierra Bartoli y Ureña, 1901.
- BARGIELA, C., "Elegia", *Luz*, núm. 4, 1ª setmana-11-1898, p. 3.
- BARRÈS, M., *Amori et dolori sacrum La mort de Venise*, París: Emile-Paul frères, 1916.
- BARRÈS, M., *El culto del yo. Un hombre libre*. València: Sempere [1905?]
- BARTRINA, J. Mª., "Rehabilitage", *Moderní Revue*, núm. 9, 8-6-1901, p. 318.
- BARTRINA, J. Mª., *Algo*, 2ª. ed., Barcelona: Librería Española, 1877.
- BAS, J., "La festa major", *Auba*, núm. 1, 11-1901, p.11.
- BASSEGODA, B., "Saló Parés: Exposició Anglada", *La Renaixensa*, núm.8159, 6-5-1900, p. 2846-7.

- BAUCELLS, J., "Mutisme", *Catalunya Artística*, 15, 20-9-1900, pp.237-238.
- BAUDELAIRE, Ch., *Oeuvres Complètes. I. Les Fleurs du Mal*, París: Michel Lévy, 1868.
- BAUDELAIRE, CH., "Sis poemets en prosa: Cadascú sa quimera, La joquina del poble, Les multituds, La joquina del pobre, La solitud, Els projectes, Beneficis de la lluna", *L'Avenç*, núms. 11-12, 15/30-6-1893, pp. 173-176.
- BAUDELAIRE, CH., "Don Juan a l'infern"(trad. E. Guanyabéns), *Catalònia*, núm. 1, 25-2-1898, pp.12-13.
- BAUDELAIRE, CH., "Ubriagueu-vos!"(trad. J. C. R.), *Catalònia*, núm. 3, 25-3-1898, p.51.
- BAUDELAIRE, CH., "Els beneficis de la lluna" (trad. O. Pell i Cuffí), *Art Jove*, núm. 17, 15-8-1906, p.269.
- BAUDELAIRE, CH., "Petits poemes en prosa"(trad. P. Prat Gabal.lí), núm. 19, 15-9-1906, pp.299-300.
- "Bellas Artes. Exposición Casas, Rusiñol y Clarasó", *El correo catalán*, 13-11-1891.
- BERGA, J., "Fragment", *Catalunya Artística*, núm. 95, 10-4-1902, pp.223-224.
- BERTRANA, J., *Josafat*, Palafrugell: Joanola i Ribas, 1906.
- BETGHE, H., "Henrich Voleger ", *Joventut*, núm. 18, 14-6-1900, p. 16.
- BETHGE, H., "Arnold Böcklin", *Pèl&Ploma*, núm. 69, 1er-2-1901, p.2.
- BLANCA, J. M^a, " Noche...eterna", *Luz*, núm. 7, 4^a setmana-11-1898, p. 3.
- BORÍ, A., "Els arbres malalts", *Joventut*, núm. 95, 5-12-1901, p. 805.
- BOURDE, P., "Les poètes décadents", *Le Temps*, 6-8-1885.
- BOURGES, E., *Le crépuscule des dieux*, París: Stock, 1939
- BOURGET, P., *Essais de psychologie contemporaine*, París: Lemerre, 1887
- BROSSA, J., "A proposit de "Pelleas i Melisanda""", *Catalònia*, núm. 16, 15-10-1898, pp.237-241.
- BROSSA, J., "La festa modernista de Sitges", *L'Avenç*, núm. 17, 15-9-1893, pp.257-261.
- BROSSA, J., "La joventut catalana d'ara", *L'Avenç*, núms. 13-14, 15/31-7-1893, pp. 201-206.
- BROSSA, J., "Quimeres contemporànies", *L'Avenç*, núm. 1, 15-1-1893, pp. 12-14.
- BROSSA, J., "A proposit de "Pelleas i Melisanda""", *Catalònia*, núm. 16, 15-10-1898, pp.237-241.
- BRULL, J., "Arnold Böcklin", *Joventut*, núm. 53,14-2-1901, pp.128-130.

- BRULL, J., "Notas d'art: Exposició Degouve", *Joventut*, núm. 103, 30-1-1902, p.84
- BRUNTIÈRE, P., "Le mal du siècle", *Revue des deux mondes*, 15-9-1880, pp. 454-465.
- BUCQUET, A., "Sonnet", *La Décadence*, núm. 1, 1-10-1886, p. 2.
- CAPELLA, J., "Jacquelina", *Joventut*, núm.37, 25-9-1900, pp. 588-590
- CARNER, J., "Gerunda. I. L'amor de Girona", dins *Jocs Florals celebrats en la ciutat de Girona en 1906*, Girona: Masó, 1907, p. 37
- CARNER, J., "Llegenda del Montsant (Fragments)", *El Poble Català*, núm. 26, 6-5-1905.
- CARO, E., *El Pesimismo en el siglo XIX*, Madrid: La España Moderna, 1892.
- CARO, E., *El suicidio y la civilización*, Madrid: La España Moderna, 1893.
- CASELLAS, R., "Exposició de pintures. Rusiñol. Casas", *L'Avenç*, núm. 11, 30-11-1891, pp. 334-343.
- CASELLAS, R., "Bellas Artes. La exposición de Sitjes", *La Vanguardia*, 8-1892.
- CASELLAS, R., "Bellas Artes. Resumen del año 1892", *La Vanguardia* (suplement), 1- 1-1893.
- CASELLAS, R., "Bellas Artes. Exposición Rusiñol, Casas y Clarassó", *La Vanguardia*, 16-2-1893.
- CASELLAS, R., "París Artístico. III. Pedro Puvis de Chavannes", *La Vanguardia*, 18-5-1893.
- CASELLAS, R., "París Artístico. V. Eugenio Carrière", *La Vanguardia*, 26-5-1893.
- CASELLAS, R., "París Artístico. IV. Augusto Rodin", *La Vanguardia*, 21-5-1893.
- CASELLAS, R., "París Artístico. VI: James Mac Neill Whistler", *La Vanguardia*, 1-6-1893.
- CASELLAS, R., "*La Intrusa*. Drama de Mauricio Maeterlinck", *La Vanguardia*, 8-9-1893.
- CASELLAS, R., "Bellas Artes. Undécima exposición extraordinaria del Salón París II", *La Vanguardia*, 27-2-1894.
- CASELLAS, R., "Exposición General de Bellas Artes. III: Los pintores de la naturaleza (Del paisaje luminista al whistleriano)", *La Vanguardia*, 24-5-1894.
- CASELLAS, R., "Crónica de Arte. Exposición Rusiñol", *La Vanguardia*, 21-10-1894.
- CASELLAS, R., "La damisel·la santa", dins *Festa modernista al Cau Ferrat. Tercer any. Certamen literari celebrat a Sitges el 4 novembre de 1894*, Barcelona: L'Avenç, 1895, pp. 37-91.
- CASELLAS, R., "La floristeta", *Almanach de l'Esquella de la Torratxa*, 1896, pp. 154-157.

- CASELLAS, R., "Tercera exposición General de Bellas Artes. I", *La Vanguardia*, 22-4-1896.
- CASELLAS, R., "Pedro Puvis de Chavannes", *Luz*, núm. 5, 2ª setmana-11-1898.
- CASELLAS, R., "Saló Parés", *La Veu de Catalunya*, 13-4-1899.
- CASELLAS, R., "Cosas d'Art. Un concurs de cartells.- Academias y pinturas de l'Anglada", *La Veu de Catalunya*, 10-5-1900.
- CASELLAS, R., "Cosas d'Art. Exposició Degouve", *La Veu de Catalunya*, 22-1-1902.
- CASELLAS, R., "Cosas d' Art. L' exposició de Bruges. Una ciutat encantada", *La Veu de Catalunya*, núm. 1302, 27-8-1902.
- CASELLAS, R., "Cosas d' art. Saló Parés", *La Veu de Catalunya*, 28-5-1903.
- CATALÀ, V., "Las crisantemas", *Joventut*, núm. 94, 28-11-1901, p. 786.
- CATALÀ, V., "Sensacions d'estiu", *Joventut*, núm. 72, 27-6-1901, p. 436.
- "Catàleg complet de les obres exposades", *Pèl&Ploma*, núm.22, 28-10-1899, pp. 2-3.
- CATASÚS, T., "Flor de la luxuria", *Joventut*, núm. 328, 24-4-1906, p.330.
- CATASÚS, T., "Plany", *Joventut*, núm. 202, 24-12-1903, p.839.
- CERVERA, A, "L'hivern", *Catalunya Artística*, núm. 89, 19-12-1901, p.642.
- CESARE, "Desfile de la quincena. Roma", *La Vanguardia*, 9-12-1897.
- CESARE, "Desfile de la quincena. Roma", *La Vanguardia*, 25-2-1898.
- CLARIN, "Lecturas: Baudelaire. I", *La Ilustración Ibérica*, núm. 238, 23-7-1887, pp.471-474.
- CLARIN, "Lecturas: Baudelaire. II", *La Ilustración Ibérica*, núm. 256, 26-11-1887, pp.762-763.
- CLARIN, "Lecturas: Baudelaire. II", *La Ilustración Ibérica*, núm. 241, 13-8-1887, pp. 517-519.
- CLARIN, "Lecturas: Baudelaire. III", *La Ilustración Ibérica*, núm. 246, 17-9-1887, pp.600-602.
- CLARIN, "Lecturas: Baudelaire. IV", *La Ilustración Ibérica*, núm. 247, 24-9-1887, p.622.
- CLARIN, "Lecturas: Baudelaire. V", *La Ilustración Ibérica*, núm. 251, 22-10-1887, pp.681-683.
- CLARIN, "Lecturas: Baudelaire. VI", *La Ilustración Ibérica*, núm. 253, 5-11-1887, pp.710-711.
- COFFER, S., "Boires Baixes", *Zarathustra*, núm. 1, 1-7-1902, p. 9-11.

- COMABELLA, C., "EL poeta de la mort", *Joventut*, núm. 171, 21-5-1903, p. 340-342.
- COMABELLA, C., "Fidelitat", *Joventut*, núm. 189, 24-9-1903, p. 638
- COMABELLA, C., "Somni d'una nit de tardor", *Joventut*, Any IV, núm. 196, 12-11-1903, pp. 742-744.
- COMABELLA, C., "Somni d'una nit d'estiu", *Joventut*, núm. 196, 12-11-1903, pp. 742-744.
- COMABELLA, S., "Esposalles", *Joventut*, núm. 259, 26-1-1905, p.68.
- COROMINAS, P. a "Per les boscuries tenebroses", *Pèl & Ploma*, núm. 60, 15-9-1900, pp. 4-5.
- CORTADA, A., "Maurici Maeterlinck i el modern simbolisme franco-belga", *L'Avenç*, núms. 15-16, 15/31-8-1893, pp.243-248.
- CORTADA, A., "Oracions de Santiago Rusiñol", *La Vanguardia*, 21-8- 1897
- CORTADA, A., "«París». D'Émile Zola", *Catalònia*, núm. 4, 10-4-1898, pp. 57-62.
- "Cosas del día: Paul Verlaine", *La Ilustración Ibérica*, núm. 682, 25-1-1896, pp.580.
- "Cosas del día: Puvis de Chavannes", *La Ilustración Ibérica*, Any XIII, núm. 631, 2-2-1895, pp.67 i 70.
- CUERVO, A., "Crítica estética", *Luz*, , núm. 10, 3ªsetmana-12-1898, pp. 113-114.
- D' ANNUNZIO, G., "Un somni"(trad. J. Pérez Jorba), *La Nova Catalunya*, núm. 4, 27-3-1898, p. 10.
- D'ANNUNZIO, G., (trad. T. Orts-Ramos), *Las vírgenes de las rocas* Barcelona: Maucci, 1900.
- D'ANNUNZIO, G., (trad. E. Reverter), *El placer*, Barcelona: Maucci, 1900, 2 vol.
- D'ANNUNZIO, G., *Il trionfo della morte*, Milano: Fratelli Treves, 1896.
- D'ANNUNZIO, G. *La città morta*, Milano: Fratelli Treves, Editori, 1916.
- DAUDET, L., *La Lutte. Roman d'une guérison*, París: Bibliothèque Charpentier, 1907
- De A. SOLER, F., (Federico de A. Soler), "«Silenci». Drama en dos actos, de Adrián Gual", *Luz*, núm. 6, 31-1-1898, pp. 6-7.
- CATASÚS, T., "Flor de la luxuria", *Joventut*, núm. 328, 24-4-1906, p.330
- DE FORTUNY, C., "La gran ciutat", *Joventut*, núm. 288, 17-8-1905, pp. 528-29
- DEVESA, C., "Ivern", *L'Atlàntida*, núm. 22, 1-4-1897, port.
- Diario de Barcelona*, núm. 122, 2-5-1900, pp. 5267 -8.
- DURÓ, J., "Notas de tardor", *Catalunya Artística*, núm. 79, 12-12-1901, p.625.

"El moviment poètic contemporani", *L'Avenç*, núms. 20-21, 31/10- 15/11- 1893, p. 321-323.

"Els 36 quadros den Rusiñol", *Pèl&Ploma*, núm. 90, 2-1903, pp. 59-61.

ESCARDOT, L., "Desterro", *Joventut*, núm. 195, 5-11-1903, pp.730-732..

FALP I PLANA, J., "La poesia (?) decadentista", *L'Atlàntida*, 15-8-1896, pp. 6-9.

FALP J., "*Tedium vitae* (del album d'un avorrit)", *L'Atlàntida*, núm. 39, 15-12-1897, p.

6

Festa modernista al Cau Ferrat. Tercer any. Certamen literari celebrat a Sitges el 4 novembre de 1894, Barcelona: L'Avenç, 1895.

FLOUPETTE, A., *Les Délivescences*, París: Vanier, 1885.

FOLCH I TORRES, J. M^a., "Desilusió del goig", *Joventut*, núm. 69, 6-6-1901, p. 391.

FOLCH I TORRES, J. M^a., "Nicolás Raurich y su obra", *Museum*, núm. 1, 1914, pp. 1-36.

FONT, A., "Morfinómana", *Joventut*, núm. 89, 24-10-1901, p. 713.

FONT, A., "Soliloqui", *Joventut*, núm. 321, 5-4-1906, pp.212-213.

FONT, J., "Tant se val...", *Joventut*, núm. 305, 14-12-1905, p. 804-805.

FORTUNY, C. DE, "La gran ciutat", *Joventut*, núm. 288, 17-8-1905, pp. 528-29.

FRANZ, H., "Georges De Feure", *Figaro Illustré*, 1-1900, pp. 37-47.

FUENTES, E. DE, "La lley trista", *Joventut*, núm. 241, 22-9- 1904, p.627.

G., "De pintura", *Auba*, núm. 4, 2-1902, p.61

GAUTIER, T., "Charles Baudelaire", dins BAUDELAIRE, Ch., *Oeuvres Complètes*, París: Michel Lévy, 1868, pp. 1-78.

GAY, J. M., "Spleen", *Arte y Literatura*, núm. 5, 5-1885, p. 53.

GENER, P., "J. M. Bartrina", *La Ilustración Ibérica*, núm. 30, 28-6-1883, p. 6.

GENER, P., "J. M. Bartrina", *La Ilustración Ibérica*, núm. 31, 4-8-1883, pp. 4-5.

GENER, P., "J. M. Bartrina", *La Ilustración Ibérica*, núm. 32, 11-8-1883, pp. 2-3.

GENER, P., *Amigos y maestros. Contribución al estudio del espíritu humano á finales del siglo XIX*, Madrid: Fernando Fé, 1897.

GENER, P., "Bibliografía: *Les amants d'Arles*", *Joventut*, núm. 8, 5-4-1900, p.124.

GENER, P., "La coronada vila tentacular", *Joventut*, núm. 13, 10-5-1900, p. 198.

GENER, P., "Un petit poema modernista", *Joventut*, núm. 37, 25-10-1900, p. 581.

GENIS, M., "Sol d'ivern", *Art Jove*, núm. 4, 31-5-1906, p. 61.

Geste esthétique. Catalogue du Salon de la Rose+Croix .10 mars 1892-10 avril 1892. Galeries Durand Ruel. París: A. Warmont, 1892.

GILI, N., "El bes de gel", *Auba*, núm. 1, 11-1901, p. 9.

GILI, N., "La física", *Catalunya Artística*, núm. 71, 17-10-1901, p.526.

"Glossy", *Moderní revue*, 1903, tom XIV, pp. 181-186,

GÓMEZ I PLÀ, S., "Revista de arte. Salón Parés. Trabajos de los Sres. Rusiñol, Casas y Clarassó", *Diario Mercantil*, 22-10-1890.

GONCOURT, E.; GONCOURT, J., *Les Hommes des lettres*, París: E. Dentu, 1860.

GUAL, A., "Dos andantes. Ja ve la fosca", *La Renaixensa. Diari de Catalunya*, 19-4-1897.

GUAL, A., "L'eterna enamorada/1895", dins *Primeras poesies i proses* (obra inèdita). Arxiu Adrià Gual. Barcelona, Centre de Documentació de l' Institut del Teatre (C-33/10)

GUAL, A., "Flors/1896", dins *Primeras poesies i proses* (obra inèdita). Arxiu Adrià Gual. Barcelona, Centre de Documentació de l' Institut del Teatre (C-34/14).

GUAL, A., "Llunatic. Final/1896", dins *Primeras poesies i proses* (obra inèdita). Arxiu Adrià Gual. Barcelona, Centre de Documentació de l' Institut del Teatre (C-34/12).

GUAL, A., "Llach encantat/1897", *Primeras poesies i proses* (obra inèdita). Arxiu Adrià Gual. Barcelona, Centre de Documentació de l' Institut del Teatre (C-34/5).

GUAL, A., "Morta/1897", dins *Primeras poesies i proses* (obra inèdita). Arxiu Adrià Gual. Barcelona, Centre de Documentació de l' Institut del Teatre (C-34/11).

GUAL, A., "Recort/1897", dins *Primeras poesies i proses* (obra inèdita). Arxiu Adrià Gual. Barcelona, Centre de Documentació de l' Institut del Teatre (C-34/10).

GUAL, A., *Mitja vida de teatre. Memòries*, Barcelona: Aedos, 1960.

GUAL, A., *Silenci. Drama de món*, Barcelona: Llibreria d'Àlvar Verdaguer, 1898.

GUAL, A., "Lluna de neu"(obra inèdita). Arxiu Adrià Gual. Barcelona, Centre de Documentació de l' Institut del Teatre (1413).

GUANYABÉNS, E., "En mon jardí", dins *Jardins d'Espanya*, Barcelona: Casa Thomas, 1903, pp. 15-16.

GUANYABÉNS, E., "La flor dels morts", *Catalònia*, núm. 17, 31-10-1898, pp. 263-264.

GUASCH, J. M.^a, "Les flors del gerro blau", *Joventut*, 7-5-1900, núm. 14, p. 210.

GÜELL, H., "Paisatge", *Quatre gats*, núm. 12, 4-5-1899, p. 3

- GÜELL, H., *Florescència*, Barcelona- Vilanova y Geltrú: Oliva impresor, 1902.
- GÜELL, J., "Prefaci", dins *Fosforescència*, Barcelona- Vilanova i Geltrú: Oliva Impresor, 1902, pp. III-V.
- «HERMES», "Homes y obres", *L'Adolescent*, *El Poble Català*, 5-4-1909
- HERRERA, J. M., "Flors de tenebres (Inspirat en un cuento de Villiers)", *L' Atlàntida*, núm. 36, 1-11-1897, p. 2.
- HURET, J., "Enquête sur l'évolution littéraire", *Echo de Paris*, 14-3-1891.
- HUYSMANS, J.-K., *À rebours*, París: Charpentier, 1908.
- HUYSMANS, J.-K., *À rebours. Avec une préface de l'auteur écrite vingt ans après le roman*, Paris: Sans-Pareil, 1924.
- HUYSMANS, K. K. *Là- Bas*, París: P.-V. Stock, 1896.
- I. I. [IGNASI, I.], «Bibliografia. L'Alegria que passa», *Catalònia*, núm. 3, 25-3-1898, pp. 52-54.
- IGLESIAS, I., "Íntima", *Catalònia*, núm. 2, 10-4-1898, pp. 62-63.
- J. M. R. , "Naturaleza enferma", *Luz*, núm. 2, 30-11-1897, p. 9.
- J. M. R., "Santiago Rusiñol", *Luz*, núm. 1, 15-11-1897, p. 1.
- In memoriam Karel Hlaváček 1898*. Kladno: Svatopluk, 1928.
- J. P. J., "Revista de revistes", *Catalònia*, núm. 16, 15-10-1898, p.251.
- J.C.R [CABOT i ROVIRA, J.], "Segona Exposició General de Belles Arts. II", *La Veu de Catalunya*, 29-4-1894.
- JORDÀ, J. M^a. "El Poble mort" , dins *Festa modernista al Cau Ferrat. Tercer any. Certamen literari celebrat a Sitges el 4 novembre de 1894*, Barcelona: L'Avenç, 1895, pp. 23-30.
- JUNYENT, S., "Crónica Salon Parés. Hermen Anglada", *Lo Teatre Regional*, núm. 431, 12-5-1900, pp. 250-251.
- JUNYENT, S., "A proposit d'exposar obras meas en la Sala Parés", *Joventut*, núm. 219, 21-4-1904, pp.255-257.
- JUST, E., "Darreres flors", *Joventut*, núm. 66, 16-5-1901, p 338.
- KHAN, G., "Cléopatre", *L'Avenç*, núm. 19, 15-10-1893, p.301.
- «KRATER», "Llibres nous. Alfons Maseras.- *L' Adolescent*", *El Poble Català*, 6 -5 1909.

- L'UTECE, "Desfile de la quincena. París", *La Vanguardia*, 4-2-1898.
- "La fiesta en Sitjes (I)", *La Vanguardia*, 6-11-1894.
- LA REDACCIÓN, *Luz*, núm. 1, 15-11-1897, p. 1.
- LAFORGUE, J., *Moralités légendaires*, París: Georges Crès et Cie, 1920.
- LAFORGUE, J., *Oeuvres complètes*, París: Société du Mercure du France, 1917.
- "Las vírgenes de las rocas por D'Annunzio", *La Publicidad*, 1-1-1896, 2.
- LAURENT, É. Dr, *La poésie décadente devant la science psychiatrique*, Paris: Alexandre Maloine, éditeur, 1897.
- "Le sac de Scapin", *La Décadence artistique et littéraire*, núm. 1, 1-10-1886, p. 3 .
- LEDRU-ROLLIN, A., *De la décadence de l'Angleterre*, Paris : Escudier frères, 1850.
- "Libros extranjeros del año 1894", *La Vanguardia*, 1-1-1895, p. 6.
- LLISTAR, J., "Las darreres llums", *Catalunya Artística*, núm. 37, 21-2-1901, p.96.
- "Lo final del llibre "Inducciones" d'en Pompeyo Gener", *Pèl&Ploma*, núm. 67, 1er-1-1901, pp.4-8.
- LORRAIN, J., "L'aparició"(trad. S. Vilaregut), *Juventut*, núm. 183, 20-8-1903, pp. 557-559.
- M. U. [Miquel Utrillo] "Sobre ls jardins den Rusiñol: a en Marquina, poeta", *Pèl&Ploma*, núm. 45, 7-4-1900, [p.1].
- M. y G. , "Teatres", *La Il·lustració Catalana*, núm. 123, 8-10-1905, pp. 652-3
- MAETERLINCK, M., "L' Intrusa"(trad. P. Fabra), *L' Avenç*, núms. 15-16, 15/31-8-1893, pp. 225-240.
- MAETERLINCK, M., "Interior" (trad.P. Fabra), *Catalònia*, núm.2, 10-3-1898, pp.25-33.
- MAETERLINCK, M., *La triologia de la muerte. La Intrusa. Los Ciegos. Interior. Dramas* (trad. L. A. De Vilasalba), Barcelona: A. López, 1904.
- MAETERLINCK, M. "Prologo", dins *La princesa Malena, La intrusa, Los ciegos* (trad. G. Martínez Sierra), Madrid: Renacimiento, 1913,pp. 9-10
- MAIGRON, L., *Le Romanticisme et les moeurs. Essai d'étude historique et sociale*, París: Librairie H. Champion, 1910.
- MALLARMÉ, S., "Hérodiade. Apparition.", *Catalònia*, núms. 14-15, 15/31-9-1898, pp.220-221.
- MALLARMÉ, S., "Mon ànima a ton front (trad. J. P. J.)", *Catalònia*, núms. 14-15, 15/31-9-1898, p. 221.

- MALLARMÉ, S., "Tremolor d'hivern"(trad. J. Zanné), *Art Jove*, núm. 17, 15-8-1906, p.268.
- MALLARMÉ, S., *Oeuvres complètes* (H. Mondor; G. Jean-Aubry eds.), París: Gallimard, 1945.
- MALLAT DE BASSILAN, M., *La comtesse Morphine. Avec un avant-propos de M. Francisque Sarcey*, Paris: Bibliothèque des deux-mondes. Frinzine, Klein et Cie, Éditeurs, 1885.
- MARAGALL, J., "Estrofes decadentistes", dins *Festa modernista al Cau Ferrat. Tercer any. Certamen literari celebrat a Sitges el 4 novembre de 1894*, Barcelona: L'Avenç, 1895, pp. 145-151.
- MARAGALL, J., "Anant pel món", *Diario de Barcelona*, 29-1-1896.
- MARAGALL, J., "'Silenci. Drama de món de l'Adrià Gual'", *Catalònia*, núm. 4, 10-4-1898, pp. 54-55.
- MARAGALL, J., *Obres completes*, Barcelona: Selecta, 1970.
- MARINELLO, M., "Flor de llot", *Catalunya Artística*, núm. 46, 25-4-1901, pp. 221-222.
- MARQUINA, E., "Notas artísticas: "Jardins d'Espanya" (Exposició a ca'n Parés de cuadros d'en Rusiñol)", *Catalunya Artística*, núm. 24, 22-11-1900, p.394.
- MARQUINA, E., "La isla de la mort", *Joventut*, núm. 13, 10-5-1900, pp. 201-202.
- MARTÍ, I., "Un dia de pluja", *Joventut*, núm. 91, 7-11-1901, p. 738.
- MARTORELL, P., "L'himne de la vida y l'himne de la mort. II.- Ciutat'", *Joventut*, núm.178, 9-7-1903, pp. 456-457.
- MAS, C., "La naturalesa i la influència (III)", *Joventut*, núm. 104, 6-2-1902, pp.91-92.
- MAS, C., "L'enamorat a l'esposa morta", *Joventut*, núm. 194, 29-10-1903, p.710.
- MASERAS, A., "Las dotze", *Catalunya Artística*, núm.19, 18-10-1900, p. 300.
- MASERAS, A., "Janer", *Catalunya Artística*, núm. 31, 10-1-1901, p.20.
- MASERAS, A., "Esther", *Auba*, , núm. 5-6, 3/4-1902, pp. 72-74.
- MASERAS, A., ***, *Catalunya Artística*, núm. 11, 22-9-1904, p. 177.
- MASERAS, A., "La venus tísica", *El Poble Català*, núm. 33, 24-6-1905.
- MASERAS, A., "El paralític", *Poble Català*, núm. 41, 19-8-1905.
- MASERAS, A., "La ciutat crudel", *Poble Català*, núm. 44, 9-9-1905 .
- MASERAS, A., "La nit en els jardins", *Joventut*, núm. 322, 12-4-1906, p. 232.
- MASERAS, A., "El corb", *Joventut*, núm. 309, 11-1-1906, pp.23-24 .
- MASERAS, A., "A una ciutat qui mor", *Joventut*, núm. 357, 13-12-1906, p.787.
- MASERAS, A., *Delirium*, Barcelona: L'Avenç, 1907.

- MASERAS, A., *Edmon*, Barcelona: Biblioteca d'El Poble Català, 1908.
- MASERAS, A., *L'adolescent*, Barcelona: L'Avenç, 1909.
- MASERAS, A., *Contes fatídics*, Barcelona: L'Avenç, 1911.
- MATA, M., "Plana romàntica", *El Poble Català*, núm. 18, 11-3-1905.
- MATHEU, F., *Poesies. Lo Reliquiari- La meva Garba- Tardanía*, Perpinyà: Llibrería de Joseph Payret, 1899.
- MATHEU, F., ****, *Jardins d'Espanya*, Barcelona: Casa Thomas, 1903, p. 17.
- MENDOZA, C., «Exposició Raurich, en el Saló Parés», *La Il·lustració Ibérica*, núm. 539, 29-4-1893, p. 269.
- MENDOZA, C., «Exposició Parés. El pintor D. Nicolás Raurich», *La Il·lustració Ibérica*, núm. 550, 6-5-1893, p. 275.
- MESTRES, A., "Invernal", *Pèl&Ploma*, 2-1902, p. 275.
- MESTRES, A., "La lluyta", *Pèl & Ploma*, núm. 88, 5-1902, p. 378.
- MILOSZ, O. V. DE L., *Oeuvres completes. I. Poésies. I. Le poème des décadences. Les sept solitudes*, París: Éditions André Silvaire, 1960.
- MIQUEL I BADIA, F., "Dos llibres de bibliòfilo. *Crisantemes.- Llibre d'horas*", *Diario de Barcelona*, núm. 151, 31-5-1899, pp. 6057-6058.
- MIQUEL I PLANAS, R., *El primer llibre d'exlibris d'en Triadó*, Barcelona: Revista Ibérica de Exlibris, 1906, s/p.
- MONTESQUIEU, C. DE, *Consideraciones sobre las causas de la grandeza y decadencia de los romanos*, Tarragona: Imprempta de Miguel de Puigrubí, 1835. J. Desbordes
- MONTOLIU, J., "Parlant d'art", *Zarathustra*, núm. 1, 1-7-1902, p.1.
- MONTOLIU, M. DE, "Flors malaltes", *Pèl&Ploma*, núm. 93, 5-1903, p. 137.
- MONTOLIU, M. DE, "Un poeta culte", *El Poble Català*, 2-7-1906.
- MONTOLIU, M. DE, "Impressions d'un article", *El Poble Català*, 30-7-1906.
- MONTOLIU, M., "Una novel·la històrica", *El Poble Català*, 21-6-1909.
- MONTSALVATJE, X., "Miniatures. La monja morta", *Juventut*, núm. 350, 25-10-1906, p. 677
- MONTSALVATJE, X., "Miniatures. Recorts", *Juventut*, núm. 350, 25-10-1906, p. 677.
- MORÉAS, J., "Les décadents", *Le XIX siècle*, 11-8-1885.

MOREAU, G., (P. Cooke ed.), *Écrits sur l'art par Gustave Moreau. Volume I, sur ses oeuvres et sur lui-même*, Fontfroide : Bibliothèque Artistique & Littéraire, 2002.

"Moviment poètic contemporani: "Cléopatre" de Gustave Kahn.", *L'Avenç*, núm. 19, 15-10-1893, pp. 300-301.

MUSSET, A., *Confession d'un enfant du siècle*, París: Charpentier, 1864.

NEGRE, L., "Flors de marge", *Catalunya Artística*, núm. 14, 13-9-1900, p. 221.

NIETZSCHE, F., *El origen de la tragedia ó helemismo y pesimismo* (trad. L. J. García de Luna), Madrid: B. Rodríguez Serra, 1900?.

NIETZSCHE, F., *Así hablaba Zarathustra. Un libro para todos y para ninguno* (A. De Villasalba ed.), Barcelona: Impr. De F. Badia, 1905.

NIETZSCHE, F., *Genealogía de la moral* (P. González Blanco ed.), València: F. Sempere y Compañía, 1906?.

NIETZSCHE, F. (G. Mayos ed.), *El Nihilismo. Escritos póstumos*, Barcelona: Península, 2002.

NISARD, G., *Études de mœurs et de critique sur les poètes latins de la décadence*, París: Hachette et Cie, 1867.

NOGUERAS, R., "Impressions", *Joventut*, núm. 24, 26-7-1900, p. 374.

NOGUERAS, R., "En recort i gloria dels artistes desconeguts; oració feta i llegida a "l'Art i Patria" en la vetllada dels morts (acabament)", *Auba*, 1-1901, núm. 3, p. 34.

NOGUERAS, R., "El plor dels paisatges", *Catalunya Artística*, núm. 41, 21-3-1901, p.145.

NOGUERAS, R., "El pas de la carn", *Joventut*, núm. 110, 20-3-1902, p. 193

NORDAU, M., *Degeneración*, 2 vol., Madrid: Librería de Fernando Fé, 1902.

"Nuestros grabados: "La cabeza de Orfeo.-David". Cuadros de G. Moreau", *La Ilustración Ibérica*, núm 140, 5-9-1885, p.574.

"Nuestros grabados: Bellas Artes", *La Ilustración Ibérica*, núm. 696, 2-5-1896, p.282.

"Nuestros grabados: Obras de Arnold Böcklin", *La Ilustración Ibérica*, núm. 157, 2-1-1886, p.14.

"Nuestros grabados: Obras de Fernando Khnopff.", *La Ilustración Ibérica*, núm. 457, 3-10-1891, p.627.

"Nuestro

- "Nuestros grabados: Puvis de Chavannes", *La Ilustración Ibérica*, núm. 203, 20-11-1886, p.751.
- "Obras de Khnopff", *La ilustración ibérica*, núm. 457, 3-10-1891, pp.636-7.
- Obras catalanes de Joseph Ixart*, Barcelona: L'Avenç, 1895, pp. 103-104.
- OLIVA, J., "La cansó de la mort", *Catalunya Artística*, núm. 124, 30-10-1902, p. 699.
- OLIVA, V., "Manitiné", *Joventut*, núm. 137, 25-9-1902, pp. 625-626.
- OLIVA, V., "L'autoscopia y la noció suprasensiva de presencia en la literatura", *Joventut*, núm. 209, 11-2-1904, pp. 91-92.
- OLIVA, V., *Els exlibris Renart*, Vilanova i la Geltrú: Oliva, 1907.
- OLIVER, F., "Notas dels camps", *Joventut*, núm. 182, 6-8-1902, p.519.
- OLIVER, J., "Visió de cap-vespre", *Catalunya Artística*, núm. 53, 13-6-1901, p. 307.
- OLIVES, F., "El Nadal de la malalta", *Catalunya Artística*, núm. 90, 26-12-1901, p.650.
- OLLER, J., "Posta de sol", *Catalunya Artística*, núm. 9, 9-8-1900, p. 132.
- OLLER, J., "Diálech", *Catalunya Artística*, núm. 67, 10-9-1901, p.479.
- OLLER, J., "La gelada", *Catalunya Artística*, núm. 25, 12-1- 1905, p. 34.
- OMAR I BARRERA, C., "Cuestions d'Art", *Catalunya Artística*, núm. 93, 27-3-1902, pp.189-190.
- OMAR, C., "Tristesia", *L'Atlàntida*, núm. 39, 15-12-1897, p. 1-2.
- OMAR, C., "Passional", *Joventut*, núm. 64, 2-5-1901, p. 306.
- OPISSO, A., "Exposición extraordinaria de Bellas Artes en el Salón Parés", *La Vanguardia*, 28-1-1898.
- OPISSO, A., "Alejo Clapés", *Hispania*, núm. 82, 15-7-1902.
- ORS, E. DE, "Música de Bach", *Pèl & Ploma*, núm. 79, 8-1901, p. 78.
- ORS, E. DE, "A Madona Blanca María", *Pèl & Ploma*, núm. 79, 8-1901, p. 79
- ORS, E. D', "La fí de l' Isidro Nonell", *Pèl&Ploma*, núm. 84, 1-1902, p. 248.
- ORS, E. D', "Boires Baixes: Poema den Joseph Mª Roviralta i den Lluís Bonnin", *Pèl & Ploma*, núm. 85, 2-1902, pp. 260-269.
- ORS, E. D', *La Muerte de Isidro Nonell : seguida de otras arbitrariedades y de la oración a Madona Blanca María*, Madrid: Ediciones El Banquete, 1905.
- ORTIZ, D., "¡Quiero ser decadente", *La Publicidad*, 14-9-1893.
- PAHISSA, J., "A unes mans blanques", *Pèl & Ploma*, núm. 79, 8-1901, p. 92.

- PALOL, M. DE, "Desvari de verge", *Joventut*, núm. 142, 30-10-1902, p. 708.
- PALOL, M. DE, *Roses. Poesies*, Girona: Publicació ¡Armonía!, 1906.
- PALOL, M. DE, *Camí de Ilum (Narracions d'un crepuscle)*, Barcelona: Imp. de J. Vives, 1909
- PAPINI, G., *Il Tragico quotidiano e Il Pilota cieco*, Firenze: Librería della Voce, 1913.
- VERLAINE, P. *Luz*, núm. 8, 1ª setmana-12-1898.
- PÉLADAN, J. *Le Vice Suprême*, París: Les Éditions du Monde Moderne, 1926.
- PÉLADAN, J., "Preface au catalogue du premier salon de la Rose+Croix", dins DA SILVA, J., *Le Salon de la Rose+Croix (1892-1897)*, París: Ed. Syros- Alternatives, 1991, pp. 117- 119.
- PELL, O., "Del país de la mort", *La Il·lustració Catalana*, núm. 127, 5-11-1905, pp. 711-712.
- PELL, O., "Malalts de l'esperit", *Joventut*, núm. 181, 30-7-1903, pp. 546.
- PELL, O., "Transfiguració", *Joventut*, núm. 182, 6-8-1903, p.522.
- PELL, O., "Spleen", *Joventut*, núm. 229, 30-6-1904, pp.419-420.
- PENNELL, J., "A New Illustrator: Aubrey Beardsley". *The Studio*, núm. 1, 4- 1893, pp. 14-19.
- PERÉS, R. D., "Esbossos crítics . Francesch Matheu (continuació)", *L' Avenç*, núm. 31, 31-5-1884, pp. 305-310.
- PERÉS, R. D., "Esbossos crítics: Francesch Matheu (acabament)", *L' Avenç*, núm. 33, 30-6-1884, p. 339-343.
- PÉREZ- JORBA, J., "E. Verhaeren", *Catalònia*, núm. 2, 10-3-1898, pp.19-24.
- PÉREZ-JORBA, J., "Revista de revistes", *Catalònia*, núm. 2, 10-3-1898, pp.35-36.
- PÉREZ JORBA, J., "Josep Soler i Miquel", *Catalònia*, núm. 3, 25-3-1898, pp. 39-41.
- PÉREZ- JORBA, J., "Dominació", *Catalònia*, 31-5-1898, pp. 119- 122.
- PÉREZ-JORBA, J., "Els conscients, poema dramàtic de Ignacio Iglesias", *La Publicidad*, 29-7-1898.
- PÉREZ- JORBA, J., "D'Annunzio", *Catalònia*, núms. 10-11, 15/31-7-1898, pp. 171-179.
- PÉREZ- JORBA, J., "D'Annunzio", *Catalònia*, núms. 12-13, 15/31-8-1898, pp. 190-200.
- PÉREZ-JORBA, J., "Bibliografia: "Èmile Zola devant les Jeuxes", par Maurice Le Blond", *Catalònia*, 1ª serie, núm. 1213, 15/31-8-1898, pp. 208-211.
- PÉREZ-JORBA, J., "Stéphane Mallarmé", *Catalònia*, núms. 14-15, 15/31-9-1898, pp.218-220.
- PÉREZ-JORBA, J., "D'Annunzio", *Catalònia*, núms. 14-15, 15/31-9-1898, pp.222-228.

- PÉREZ-JORBA, J., "Ignacio Iglesias", *La Publicidad*, 22-10-1898.
- PÉREZ-JORBA, J., "Le roman moderne en Catalogne: Alfons Maseras", *L'Instant. Revue franco-catalana d' Art et Littérature*, núms. 7-8, 1/2-1919, pp. 3-11.
- PIN I SOLER, J., "Assaigs estètics: poesias de G. Zanné", *El Poble Català*, 30-9-1905.
- PLANA, J., "L'ànima morta", *Pèl & Ploma*, núm. 60, 15-9-1900, p. 10.
- PLANAS, C., "A ulls clucs", *Catalònia*, núm. 6, 15-5-1898, p. 98.
- PLANAS, J., "Més enllà. A mon estimat amic Joseph Aladern", *L'Atlàntida*, núm. 24, 1-5-1897, p. 6
- POE, E. A., "Dream-Land", *Graham's Magazine*, 6-1844.
- PORTALS, J., "Tardor", *Catalunya Artística*, núm. 121, 9-10-1902, p.660.
- PRAT, P., "Fulles descloses", *Auba*, núm. 1, 11-1901, pp.9-10.
- PRAT, P., "Oració de las reliquias", núm. 142, *Joventut*, 30-10-1902, p. 703.
- PRAT, P., "Meditació sobre la mort: Al amich poeta Xavier Viura", *Joventut*, núm. 201, 17-12-1903, p.823.
- PRAT, P., "Elegia idíllica", *Joventut*, núm. 164, 2-4-1903, p. 223.
- PRAT, P., "Balada moderna", *Joventut*, núm. 169, 7-5-1903, p. 318.
- PRAT, P., "Llàgrimes de sol", *Poble Català*, núm. 5, 10-12-1906.
- PRESAS, F., "Crit d'engunia", *Pèl & Ploma*, núms. 50-52, 26-3- 1899, [p. 2].
- PUJOL, J., "Crepuscle vespertí", *Catalunya Artística*, núm. 18, 1-9-1904, p.130.
- PUJULÀ, F., "L'endemà dels segles", *Joventut*, núm. 78, 15-8 1901, p. 537.
- PUJULÀ, F., "Desde las rocas", *Joventut*, núm. 93, 21-11- 1901, p. 768.
- PUJULÀ, F., "Pintura: Exposició Nonell", *Joventut*, núm. 196, 12-11-1903, p.746.
- PUJULÀ, F., "París: Baixos Fondos", *Joventut*, núm. 237, 25-8-1904, pp.562-563.
- "Puvis de Chavannes", *La Ilustración Ibérica*, núm. 827, 5-11-1898, pp.706-8
- "Puvis de Chavannes", *Pèl&Ploma*, núm. 6, 8-7-1899, s/p.
- Q., O., "Monotonía", *L'Atlàntida*, núm. 42, 1-2-1898, p. 40.
- R. F., "La fiesta artística de Sitges. Estreno de "La Fada". La música de "La Fada", *La Vanguardia*, 16-2-1897.
- R., *Auba*, núm. 4-5, 3/4-1902, p.68.
- R. J. M^a., "Naturaleza enferma", *Luz*, núm. 2, 30-11-1897, p. 9.
- R. "Bellas Artes. Juan Llimona", *La Vanguardia*, 19-5-1892.

- RABELL, J., "Quietut", *Catalunya Artística*, núm. 73, 31-10-1901, p.558.
- RABELL, J., "La morta. Fantasiant", *Catalunya Artística*, núm. 93, 27-3-1902, p.191.
- RAHOLA, F., "Amors macabres", dins *Festa modernista al Cau Ferrat. Tercer any. Certamen literari celebrat a Sitges el 4 novembre de 1894*, Barcelona: L'Avenç, 1895, pp. 171-180.
- RAMÉNTOL, B., "Desvari", *Catalunya Artística*, núm. 49, 16-5-1901, p.254.
- RAYNAUD, E., "Chronique littéraire", *Le Décadent*, núm. 3, 15/31-1-1888, s/p.
- RAYNAUD, E., *La Mêlée symboliste (1870-1910). Portraits et souvenirs*, París: A. G. Nizet, 1971.
- REINACH, J., "De l'influence de l'Allemagne en France", *Revue bleue*, 4-5-1878
- "Revista general: recull el guant", *L'Avenç*, núm. 17, 15-9-1893, p.270.
- RIBAS, J., "Tardorena", *Catalunya Artística*, núm. 46, 25-4-1901, pp.219-220.
- RIBOT, TH., *La Philosophie de Schopenhauer*, París: Germer Baillière, 1874.
- RIERA, P., "Sonets. XIX", *Juventut*, núm. 155, 29-1-1903, p.81
- RIERA, P., "Sonets. XXIX", *Juventut*, núm. 191, 5-10-1903, p.681.
- RIQUER, A. DE., *Crisantemes*, Barcelona: A. Verdaguer, 1899.
- RIQUER, A. DE, "Audrey Beardsley", *Juventut*, Any I, núm. 1, 15-2-1900, pp.6-11.
- RIQUER, A. DE, "De pintura. Hermen Anglada", *Juventut*, núm. 13, 10-5-1900, p. 204.
- RIQUER, A. DE, *Aplech de sonets*, Barcelona: Verdaguer, 1906.
- RODENBACH, G., *Bruges-la-Morte*, París: Flammarion, 1904
- ROIG, M., "Natura (nocturn gris)", *Luz*, núm. 8, 1ª setmana-12-1898, p. 3.
- ROLLINAT, M., *Les névroses*, París: G. Charpentier, 1885.
- ROSSELLÓ I ROURA, J., "Enrich Serra", *Catalunya Artística*, núm. 24, 5-1-1905, pp. 4-5.
- ROSSELLÓ I ROURA, J., "Te'n recordas", *Juventut*, núm. 245, 20-10-1904, pp.686-688.
- ROSSELLÓ, J., "Neurastenia", *Juventut*, núm. 242, 29-9-1904, pp.648-649.
- RUSIÑOL, S., "La suggestió del paisatge", *L'Avenç*, núm. 22, 30-11-1893, pp. 337-339.
- ROSSELLÓ, F., "La processó de la morta", *Pèl & Ploma*, núm. 82, 11-1901, p. 164.
- ROSSELLÓ, J., "Nit d'Agost", *Pèl i Ploma*, núm. 88, 5-1902, pp. 381-383.
- ROSSELLÓ, J., "Sola", *Juventut*, núm. 231, 14-7-1904, pp. 444-446.
- ROVIRALTA, J. M.ª, "Santiago Rusiñol en "Fulls de la vida"", *Luz*, núm. 1, 2ª setmana-10-1898, p. 3

ROVIRALTA, J. M.^a, "Ramon Pitchot en la ilustración de "Fulls de la vida" ", *Luz*, núm. 2, 3^asetmana-10-1898, p. 2.

ROVIRALTA, J. M.^a, "Flors marçides", *Luz*, núm. 3, 4ª setmana-10-1898, p. 5

ROVIRALTA, J. M.^a, "Arte nuevo: la regeneración estética en España", *Luz*, núm. 6, 3^asetmana-11-1898, p. 1.

ROVIRALTA, J.^a M.^a; *Boires Baixes*, Vilanova i la Geltrú: Oliva, 1902.

RUSIÑOL, "La feira de Bellcaire", *La Vanguardia*, 21-3-1890.

RUSIÑOL, S., "En la Cerdaña. El cementerio de Hix", *La Vanguardia*, 6-9-1890.

RUSIÑOL, S., "Desde el Molino. Una taberna de Montmartre", *La Vanguardia*, 16-12-1890.

RUSIÑOL, S., "Desde el molino. El Reveillon", *La Vanguardia*, 18-1-1891.

RUSIÑOL, S., "Desde el molino. El fotógrafo de la lengua", *La Vanguardia*, 29-1-1891.

RUSIÑOL, S., "Impresiones de Llegada", *La Vanguardia*, 2-2-1892.

RUSIÑOL, S., "Desde el Molino: "El reino de las sombras ", *La Vanguardia*, 18-3-1892.

RUSIÑOL, S., "Desde el Molino. Las canciones de Montmartre", *La Vanguardia*, 3-5-1892.

RUSIÑOL, S., "Desde el Molino. El cementerio de Montmartre", *La Vanguardia*, 7-5-1892.

RUSIÑOL, S., "Jardins de Secà", *L'Avenç*, núm.5, 5-1892, pp. 148-153.

RUSIÑOL, S., "Ramon Canudas", *La Vanguardia*, 27-9-1892.

RUSIÑOL, S., "Discurs llegit a Sitges", *L'Avenç*, núm. 17, 15-9-1893, pp.263-264.

RUSIÑOL, S., "Caminants de la terra", *L'Avenç*, núm. 19, 15-10-1893, pp. 289-290.

RUSIÑOL, S., "Desde otra isla. Un rato al continente. VII", *La Vanguardia*, 19-3-1894.

RUSIÑOL, S., "Desde otra isla. El monte de los cipreses", *La Vanguardia*, 19-4-1894.

RUSIÑOL, S., "Llàgrimes de matinada", *El Eco de Sitges*, 24-5-1894.

RUSIÑOL, S., "Cartas de Andalucía. La Alhambra.III", *La Vanguardia*, 10-12-1895.

RUSIÑOL, S., "Cartas de Andalucía. El Generalife. II", *La Vanguardia*, 28-11-1895.

RUSIÑOL, S., "Cartas de Andalucía. Los carmenes de Granada. V", *La Vanguardia*, 25-12-1895.

RUSIÑOL, S., "Discurs", dins *Festa modernista al Cau Ferrat. Tercer any. Certamen literari celebrat a Sitges el 4 novembre de 1894*, Barcelona: L'Avenç, 1895, pp. 7-15.

RUSIÑOL, S., "A l'Yxart", *La Veu de Catalunya*, núm. 24, 16-6-1895, pp. 293-295.

RUSIÑOL, S., *Anant pel món*, Barcelona: L'Avenç, 1896.

- RUSIÑOL, S., "Una "juerga" trista", *La Veu de Catalunya*, , núm. 1, 5-1-1896, pp. 6-8.
- RUSIÑOL, S., "La fiesta artística de Sitges. Estreno de "La Fada" ", *La Vanguardia*, 16-2-1897.
- RUSIÑOL, S., *Oracions*, Barcelona: L´Avenç, 1897.
- RUSIÑOL, S., *L´alegría que passa*, Barcelona: L´Avenç, 1898.
- RUSIÑOL, R., "Puvis de Chavannes", *Luz*, núm. 5, 2ªsetmana-11-1898, p. 3.
- RUSIÑOL, S., *Fulls de la vida*, Barcelona: L´Avenç, 1898.
- RUSIÑOL, S., *El Jardí abandonat*, Barcelona: L´Avenç, 1900.
- RUSIÑOL, S., "La casa del silenci", *Pèl & Ploma*, núm. 80, 1-9-1901, pp. 103-107.
- RUSIÑOL, S., *El poble gris*, Barcelona: L´Avenç, 1902.
- RUSIÑOL, S., *El pati blau*, Barcelona: L´Avenç, 1903.
- RUSIÑOL S., "El morfíniac", *El Poble Català*, núm. 15, 18-2-1905, pp. 1-2.
- RUSIÑOL, S., *Jardins d'Espanya*, Barcelona: Tip. Thomas, 1903.
- RUSIÑOL, S., *Els caminants de la terra*, Barcelona: L´Avenç, 1899.
- "S. Rusiñol en València", *Pèl&Ploma*, núm. 85, 2-1902, p. 278;
- SABARTÉS, J., "Las ciutats", *Joventut*, núm. 232, 21-7-1904, p.459.
- SACS, J., "L' obra de l' Odilon Redon", *Revista Nova*, núm. 37, 31-7-1916
- SADE, M. De., "Justine", dins *L'Oeuvre du Marquis de Sade* (G. Apollinaire ed.), París: Bibliothèque des Curieux, 1912.
- "Saló Parés. Hermen Anglada Camarasa", *Lo Teatre Regional*, 12-5-1900, núm. 431, pp. 2
- "Salón Parés.- XV Exposición extraordinaria de Bellas Artes", *Luz*, núm. 6, 31-1-1898, p. 10.
- SANPERE, S., "El Greco", *Hispania*, núm. 71, 30-1-1902.
- SANS, A., "Tristeses", *Joventut*, núm. 122, 12-6-1902, pp. 381-383.
- SANS, A., "Música trista", *Joventut*, núm. 53, 14-2-1901, pp. 130-131.
- SANS, A., "Meditació", *Joventut*, núm. 152, 8-1-1903, p. 34.
- SANS, M., "El castell buit", *Jardins d'Espanya*, Barcelona: Casa Thomas, 1903, pp. 5-7.
- SARDÀ, J., "Santiago Rusiñol. La primera exposició Rusiñol - Casas - Clarasó", *La Vanguardia*, 17-10-1890.
- SARDÀ, J., "Los Dramas de Maurice Maeterlinck", *La Vanguardia*, 20-12-1892

SCHOPENHAUER, A., *El Mundo como voluntad y representación*, Madrid: La España moderna, 18??.

SEGUÍ, I., "Apunte", *Joventut*, núm. 163, 26-3-1903, pp.212-213 .

SERRANO, U., "El arte y la idea", *La Ilustración Ibérica*, núm. 457, 3-10-1891, pp.628-9

SOLÉ, LI., "Anyoransa", *Joventut*, núm. 201, 17-12-1903, pp.829-830.

SOLER, I., "Sol, ben sol...", *Joventut*, núm.97 19-12-1901, p. 835.

SOLER I MIQUEL, J., "Decadentismo", *La Vanguardia*, 6-12-1896.

SOLER I MIQUEL, J., "Maragall "decadentista" ", *La Vanguardia*, 10-11-1894.

SOLER, I., "Sol, ben sol...", *Joventut*, núm.97 19-12-1901, p. 835.

SOLER,, I., "Tardor de l'ànima", *Joventut*, núm. 36, 18-10- 1900, p. 575.

SOLER, I., "Primavera trista", *Catalunya Artística*, núm. 111, 31-7-1902, p.494.

SOLER, I., "La nit", *Joventut*, núm. 213,10-3-1904, p.164.

SOLER, I., "Flors de fang", *Joventut*, núm. 208, 30-3-1905, p.268.

SUCRE, J. M^a. DE, *Memorias, I*, Barcelona: Ed. Barna, 1963.

SUGRAÑES, M., "Impresió", *Joventut*, núm. 85, 26-9-1901, p. 641.

SULLY, J., *Pessimism. A history and a criticism* París: G. Baillière, 1882.

SURINACH, R. "Somniant a Hamlet", *Joventut*, núm. 183, 20-8-1903, p.554.

SURINACH, R., "Crisantemas", *Catalunya Artística*, núm. 31, 10-1-1901, p.16.

SURIÑACH, R., "Un drama al desert", *Joventut*, núm. 89, 24-10-1901, pp. 707-708.

"Teatres. Ferruccio Garavaglia. "Il Cardinale".-"Il povero Piero".- "La fine de Sodoma".- "Viaggio di nozze".- "IL capitan fracassa"", *Joventut*, núm. 295, 5-10-1905, pp. 639-641.

"Teatres. La legge dell'huomo.-""Nerón.- Loute", *Joventut*, núm. 179, 16-7-1903, pp.475-476.

TERRÍ, J., "La pubilla del "Mas trist" ", *Joventut*, núm. 111, 27-3-1902, p. 215.

TERRÍ, J., "Anyoradissa", *Joventut*, núm.114, 7-4-1902, p.257.

TINTORER, E., a "Teatres: El teatre Maeterlinck (*Monna-Vanna, Joycelles, Aglavaine et Selyssette, L'Intruse*)", *Joventut*, núm. 214, 17-3-1904, pp.176-178.

TOURNOUX, G. A., *Bibliographie verlainienne. Contribution critique à l'étude des littératures étrangères et comparées*, Leipzig: Llibrairie E. Rowohlt, 1912.

TOUS, J. M., "Grandeses mortes", *La Ilustració Catalana*, núm. 93, 12-3-1905, p. 175.

TRINXET, A., "El caminant troba la mort", *Joventut*, núm. 244, 13-10-1904, pp.675-676.

- TRINXET, A., "Anyorança", *Joventut*, núm. 310, 18-1-1906, p. 36.
- "Una conversa amb D'Annunzio", *Nova Catalunya*, 1898.
- "Una conversación con D'Annunzio", *La Publicidad*, 16-10-1897.
- "Una festa d'Art", *La Veu de Catalunya*, núm. 2203, 1-5-1905.
- UTRILLO, M., "Domenikos Theotokopus «El Greco»", *Forma*, 1905.
- UTRILLO, M., "Puvis de Chavannes", *Luz*, núm. 5, 2ªsetmana-11-1898, p. 4.
- V Exposición Internacional de Bellas Artes é Industrias. Catálogo oficial*, Barcelona, 1907.
- VERGÉS, J., "Sonets", *Joventut*, núm.147, 4-12-1902, p. 779.
- VERGÉS, J., "Profanació", *Joventut*, núm. 359, 31-12-1906, p.827.
- VERHAEREN, E., "La morte", dins *Les flambeaux noirs*, Brussel·les: E. Deman, 1891.
- VERHAEREN, E., "La ville", *L'Avenç*, núms. 20-21, 31/10-15/11-1893, pp. 322-323.
- VERHAEREN, E., *Les Campagnes Hallucinées*, Bruxelles : E. Deman, 1893.
- VERHAEREN, E., *Les Villes tentaculaires*, Bruxelles : E. Deman, 1895.
- VERHAEREN, E., "Espanya negra"(trad. D. De Regoyos), *Luz*, núm. 8, 1ªsetmana-12-1898, pp. 6-8.
- VERHAEREN, E., "Espanya negra"(trad. D. De Regoyos), *Luz*, núm. 9, 2ªsetmana-12-1898, pp. 6-9..
- VERHAEREN, E., "Espanya negra"(trad. D. De Regoyos), *Luz*, núm. 10, 3ªsetmana-12-1898, pp. 5-8.
- VERHAEREN, E., "Espanya negra"(trad. D. De Regoyos), *Luz*, núm. 11, 4ªsetmana-12-1898, pp. 6-8.
- VERHAEREN, E., "Espanya negra"(trad. D. De Regoyos), *Luz*, núm. 12, 5ªsetmana-12-1898, pp. 5-8.
- VERHAEREN, E.;REGOYOS, D. DE, *Espanya negra.*, Barcelona: Pedro Ortega, 1899.
- VERLAINE, P., "Bal.lada (A propòsit de dos olms que tenia) (trad. E. Guanyavents), *Catalunya*, núm. 5, 15-3-1903, pp. 220-221.
- VERHAEREN, E., "Novembre"(trad. E. Guanyabéns), *Joventut*, núm. 197, 26-11-1903, p. 760.
- VERHAEREN, E., "Novembre"(trad. E. Guanyabéns), *Art Jove*, núm. 17, 15-8-1906, pp.267-268.
- VERLAINE, P., *Fêtes galantes*, París : A. Lemerre, 1869.

- VERLAINE, P., "Langueur", *Chat noir*, núm. 72, 26-5-1883, p. 77.
- VERLAINE, P., "Oh! Déu meu.Vos m'haveu ferit d'amor" (trad. J. Pérez-Jorba), *L'Atlàntida*, núm. 13, 15-6-1896.
- VERLAINE, P., "Tinc por d'un beset" (trad. J. Ruyra), *La Veu de Catalunya*, 1897, pp. 38-39.
- VERLAINE, P., "Arte poética. Vendimias. El esqueleto. La hosteria. Los vencidos (trad. E. Marquina i I. Zulueta), *Luz*, núm. 8, 1ª setmana-12- 1898, p. 5.
- VERLAINE, P., *Oeuvres complètes*, tom I, París: Librairie Léon Vanier, 1902.
- VERLAINE, P., "Poemes saturniens"(trad. E. Guanyavents), *Joventut*, 26-3-1903, p. 325.
- VERLAINE, P., "Tinc por d'un Beset. Saviesa (trads. E. Guanyavents- P. Prat Gaballí), *Art Jove*, núm. 19, 15-9-1906, pp.299-302.
- VERLAINE, P., "Dona y gata. Saviesa" (trads. E. Guanyavents- M. R. Ferrà), *Art Jove*, núm. 20, 8-10-1906, p.326.
- VERLAINE, P., "Il baccio"(trad. P. Prat Gaballí), *El Poble Català*, 8-7-1907.
- VERLAINE, P., "La lluna blanca..."(trad. J. E. B.), *El Poble Català*, 22-2-1909.
- VIA, J., "Trista", *Joventut*, núm. 181, 30-7-1903, p.510.
- VÍA, LL., "Las ciutats malaltas", *Joventut*, núm. 23, 19-7-1900, pp. 354-355.
- VÍA, LL., "Lo perdurable", *Joventut*, núm. 38, 1-11-1900, p. 603.
- VÍA, LL., "Soletat", *Joventut*, núm.98, 26-12-1901, p. 849.
- VIDAL, P., "Ressurrecció", *Catalunya Artística*, núm. 126. 6-11-1902, p.720.
- VILAREGUT, S., "El Jardí abandonat", *Joventut*, 26-4-1900, p. 171.
- VILAREGUT, S., "La llegenda de la donzella heroica", *Joventut*, núm. 31, 13-9-1900, p. 482.
- VINYAS, G., "Progrés contra natura", *Joventut*, núm. 273, 4-5-1905, pp. 285-286.
- VINYAS, R., "La darrera nit", *Catalunya Artística*, núm. 9, 8-9-1904, p.141.
- VIURA, X., "Dedicatoria", *Pèl & Ploma*, núm. 82, 11-1901, p. 165.
- VIURA, X., "Desvari", *Joventut*, núm. 7, 29-3-1900, p. 103.
- VIURA, X., "Nocturna", *Joventut*, núm. 23, 19-6-1900, p. 361.
- VIURA, X., "El cant dels que ploran", *Joventut*, núm. 26, 9-8-1900, p. 405.
- VIURA, X., "Herus y Leandre", *Joventut*, núm. 81, 29-8-1901, pp. 582-584.
- VIURA, X., "Meditació sobre la mort", *Joventut*, núm. 200, 10-12-1903, p. 812.

- VIVES, J., "Hora de vida", *Catalunya Artística*, núm. 21, 1-12-1904, p. 334.
- VIVES, J., "Mascarada", *Catalunya Artística*, núm. 30, 16-2-1905, pp.112-114.
- Volné Směry, núm. 4, 2-1897, il. p. 178.
- W., G., "Aubrey Beardsley. In memoriam", *The Studio*, vol. XIII, 1898, pp. 252-263.
- WILDE, O., *Salomé. Drame en un acte*, París: Librairie de l'art indépendant, 1893.
- WILDE, O., *Salome : A Tragedy in One Act*, Londres: Elkin Mathews & John Lane, 1894.
- WILDE, O., *Salomé. Drama en un acte.*, (trad. J. Pena), Barcelona: Fidel Giró, 1908.
- X., "Notas artísticas: "Jardins d'Espanya" (Exposició a ca'n Parés de cuadros d'en Rusiñol)", *Catalunya Artística*, núm. 24, 22-11-1900, p.394.
- Xenius [D' ORS, E.], "Glossari. Joris-Karl Huysmans", *La Veu de Catalunya*, 17-5-1907.
- YXART, J., "De nit", *Revista Literària*", núm. 7, 7-1883, p. 164.
- Z., "En Lluís Bonnin", *Pèl & Ploma*, núm. 85, 2-1902, pp.257-260.
- ZANNÉ, J., "Crepúscul d'hivern", *Juventut*, Any I, núm. 16, 31-3-1900, pp. 242-243.
- ZANNÉ, J., "Festival de l'esperit", *Juventut*, núm. 35, 11-10-1900, pp. 550-551.
- ZANNÉ, J., "L'últim amor", *Juventut*, núm. 22, 12-7-1900, p. 347.
- ZANNÉ, J., "Bianca Maria degli Angeli", *Juventut*, núm. 41, 22-11-1900, pp. 651-656.
- ZANNÉ, J., "Efectes de nit", *Juventut*, núm. 47, 3-1-1901, pp. 5-6.
- ZANNÉ, J., "Le Cloître", *Juventut*, núm. 60, 4-4-1901, pp. 236-238.
- ZANNÉ, J., "Lo trágich quotidià segons en Maeterlinck", *Juventut*, núm. 80, 22-8-1901, pp. 565-569.
- ZANNÉ, J., "Tarda de diumenge", *Juventut*, núm. 93, 21-11-1901, pp. 766-767.
- ZANNÉ, J., "Notas bibliográficas: Nonce Casanova.-Messaline.- Roman de la Rome impériale.- París.- Société d' éditions littéraires et artistiques.- 1902", *Juventut*, núm. 106, 20-2-1902, pp.130-131.
- ZANNÉ, J., "Notas bibliográficas: "Boires Baixes" per Josep María Roviralta, Lluís Bonnin y Enrich Granados", *Juventut*, núm. 122, 12-6-1902, p.391.
- ZANNÉ, J., "El bosch", *Juventut*, núm. 134, 4-9-1902, pp. 575-576.
- ZANNÉ, J., "Notas bibliográficas: ""César" de Nonce Casanova", *Juventut*, núm. 161, 12-3-1903, pp.178-179.

ZANNÉ, J., "L'art: comentaris sobre'l concepte que d'ell ne té Schopenhauer", *Joventut*, núm. 164, 2-4-1903, pp. 219-221.

ZANNÉ, J. "Notas bibliográficas: Eugène Vaillé.-"A la Gloire de la Luxure"", *Joventut*, núm. 177, 2-7-1903, p.442.

ZANNÉ, J., "Una Cleo (bosqueig d'una novel.la). I", *Joventut*, núm. 183, 13-8-1903, pp. 539-540

ZANNÉ, J., "Una Cleo (bosqueig d'una novel.la). III", *Joventut*, núm 184 20-8-1903, pp. 552-554

ZANNÉ, J., "Una Cleo (bosqueig d'una novel.la). V", *Joventut*, núm 185, 27-8-1903, pp. 573-574.

ZANNÉ, J., "Una Cleo (bosqueig d'una novel.la). VII", *Joventut*, núm 187, 10-9-1903, pp. 597-599.

ZANNÉ, J., "Una Cleo (bosqueig d'una novel.la). VIII", *Joventut*, núm 188, 17-9-1903, pp. 616-618.

ZANNÉ, J., "Una Cleo (bosqueig d'una novel.la). IX", *Joventut*, núm 189, 24-9-1903, pp. 634-635.

ZANNÉ, J., "Parlem de Schumann", *Joventut*, 8-12-1904, pp. 802-803.

ZANNÉ, J., "Notas bibliográficas: Nonce Casanova.-*Sapho*.- Roman de la Grece antique.- París.- Société d' éditions littéraires et artistiques.- Librairie Paul Ollendorff.- 1905", *Joventut*, núm. 284, 20-7-1905, p. 468.

ZANNÉ, J., "L' amor a les coses velles", *El Poble Català*, 9-9-1905.

ZANNÉ, J., *Assaigs estètis*, Barcelona, L'Avenç, 1905.

ZANNÉ, J., "Raymon Casellas.- "Les multituds""", *Joventut*, núm. 323, 19-4-1906, p. 248.

ZANNÉ, J., "L'latinisme", *El Poble Català*, , núm. 129, 22-6-1906.

ZANNÉ, J., *Imatges i melodies*, Barcelona, L'Avenç, 1906.

ZANNÉ, J., *Poesies: odes y elegies, sonets, traduccions*, Barcelona, Fidel Giró, 1908.

ZANNÉ, J., *Ritmes*, Barcelona: Fidel Giró, 1909.

ZANNÉ, J., *Reialme d' Eros*, Barcelona: E. Giró, 1910.

ZANNÉ, J., *Oda a Salomé, Poemes menors. Sonets*, Barcelona, Fidel Giró, 1911.

ZANNÉ, J., *Novel.les i poemes*, Barcelona, L'Avenç, 1912.

ZANNÉ, J., *Poemes*, Buenos Aires: Revista de Catalunya, 1934.

ZANNÉ, J., *Cine Mignon*. Fons Jeroni Zanné de l'Arxiu Nacional de Sant Cugat, núm. 58/12.

ZANNÉ, J., *El meu viatge a l'illa de Lesbos. Memòries d'un ex seminarista*. Fons Jeroni Zanné de l'Arxiu Nacional de Sant Cugat, núm. 58/1.

ZANNÉ, J., *Súcube*. Fons Jeroni Zanné de l'Arxiu Nacional de Sant Cugat, núm. 58/6

ZENGOTITA, X., "Cleopatra", *Auba*, núm. 1, 11-1901, pp.11-12.

ZENGOTITA, X., "Las ciutats de la mort", *Joventut*, núm. 119, 22-5-1902, p. 333.

ZOLA, E. *Thérèse Raquin*, París : A. Lacroix, 1868.

ZOLA, E. *Le roman experimental, Lettre à la jeunesse, le Naturalisme au théâtre, l'Argent dans la littérature, du Roman, de la Critique, la République et la littérature*, París: G. Charpentier, 1881.

ZOLA, E. *Thérèse Raquin*, París : A. Lacroix, 1968.

V. 2. BIBLIOGRAFIA

1898: entre la crisi d'identitat i la modernització. Actes del Congrés Internacional celebrat a Barcelona, 20-24 d'abril de 1998, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2000.

ADAM, A.; LERMINIER, G.; MOROT-SIR, E., *Littérature française XIX - XX siècle*, Canadà: Librairie Larousse, 1972.

ADAM, P., *Symbolistes et décadents*, (M. Pakenham ed.), University of Exeter, 1989.

Adrià Gual: mitja vida de Modernisme, Barcelona: Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona, 1992.

Aesthetes and decadents of the 1890's. An Anthology of British Poetry and Prose, Academy Chicago Publishers, 2004.

ALLEGRA, G., "Prólogo" dins LITVAK, L., *España 1900: Modernismo, anarquismo y fin de siglo*, Barcelona: Antropos, 1990, pp. 2-7.

ALMAZÁN, S., *La influencia de Arthur Schopenhauer en España a finales del siglo XX: 1870-1902*, tesi de llicenciatura, Barcelona: Universitat de Barcelona, 1990.

Amor y muerte en el Romanticismo. Fondos del Museo Romántico, Barcelona: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte - Àmbit Serveis Editorials, 2002.

Anglada-Camarasa, Barcelona: Centre Cultural de la Caixa de Pensions, DL 1981.

Anglada Camarasa desde la distancia, Barcelona: Fundació "La Caixa", 2002.

Anglada-Camarasa (1871-1959), Madrid: Fundación Cultural Mapfre Vida, 2002.

Anglada-Camarasa. Grans genis de l'art a Catalunya, Barcelona: Ciro Ed., 2008.

ANTICH, X., "El paisatge en vers, l'espai de la contemplació", dins *Els jardins de l'ànima de Santiago Rusiñol*, Girona: Fundació Caixa de Girona, 1999, pp. 21-28.

ARENES I SAMPERA, P., "*Una aventura poètica*": *El poema en prosa en la literatura catalana*, Barcelona: Curial Edicions Catalanes- Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1998.

ARENS, H., *La lingüística. Sus textos y su evolución desde la Antigüedad hasta nuestros días*, 2 vol., Madrid: Ed. Gredos, 1975.

ARGAN, G. C., *El arte moderno 1770-1970*, Valencia: Fernando Torres - Editor, 1977.

ARGULLOL, R., *El Héroe y el Único*, Barcelona: DestinoLibro, 1990.

ARGULLOL, R., *L'atracció del abismo*, Barcelona: ed. Destino, 1994.

BACHELARD, G., *L'eau et les rêves. Essai sur l'imagination de la matière*, París: Librairie José Corti, 1942.

BAGUÉNA, M^a. J., *La tuberculosis y su historia*, Barcelona: Fundació Uriach 1838, 1992.

BAGUNYÀ, LL., "El camí cap a l'Exposició Universal de París de 1900", dins *Picasso i els 4 Gats*, Barcelona: Museu Picasso de Barcelona, 1995, p. 131-135.

BALAKIAN, A., *El movimiento simbolista*, Madrid: Guadarrama, 1969.

BALDICK, R., *The life of J.-K. Huysmans*, Oxford: Clarendon Press, 1955.

BASORA, T., "Joaquín Mir. Nota biogràfica", dins *Exposició Joaquín Mir (1873-1940)*, Barcelona: Ajuntament de Barcelona-Museus Municipals d'Art, 1972, s/p.

BATAILLE, G., *El erotismo*, Barcelona: Tusquets, 2005.

BATLLE, C., "L'espai de les paraules", dins *Adrià Gual: mitja vida de Modernisme*, Barcelona: Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona, 1992, pp. 54-93.

BATLLE, C., *Adrià Gual (1891-1902): per un teatre simbolista*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2001.

Baudelaire, Barbey d'Aurevilly, El dandismo (ed. S. Clotas), Barcelona: Anagrama, 1974.

BEAUFILS, Ch., *Joséphin Péladan(1858-1918). Essai sur une maladie du lyrisme*, Grenoble: Jérôme Million, 1993.

BECKSON, K., "Introduction", dins *Aesthetes and decadents of the 1890's. An Anthology of British Poetry and Prose*, Academy Chicago Publishers, 2004, pp. XXI-XLIV.

BECKSON, Karl, *London in the 1890 s: a cultural history*, New York-London: W. W. Norton & Company, 1992.

BEJARANO, J. C., *Iconos del Yo. El autorretrato en Cataluña bajo el signo del Simbolismo (1888-1918)*, treball de DEA, Universitat de Barcelona, 2004.

BEJARANO, J. C., *La influencia simbolista en el retrato femenino de la Cataluña finisecular (1888-1918)*, treball de DEA, Universitat de Barcelona, 2004.

BERNARD, G., "Peut-on dire d' une langue qu'elle tombe?", dins *L'esprit de décadence*, vol. II, Nantes : Librairie Minard, 1984, pp. 245-251.

BERNÁTH, M., "A central European Model. Influence and Assimilation In the Work of József Rippl-Rónai", dins *József Rippl-Rónai's Collected Works*, Budapest: Hungarian National Gallery, 1998, pp. 35-48.

BERTRAND, J.- P.; GROJNOWSKI, D., "Présentation", dins *Bruges-la-Morte*, París: Flammarion, 1998.

BETTELHEIM, B., "La desintegración de un mundo", dins *La remoción de lo moderno. Viena del 900*, Buenos Aires: Ed. Nueva Visión, pp. 73-84.

BINNI, W., *La poetica del decadentismo*, Florència: Sansoni Editore, 1988.

BISANZ-PRAKKEN, M.; *Heiliger frühling. Gustav Klimt un die Anfänge der Wiener Secession 1895-1905*, Wien-München: Grapische Sammlung Albertina-Verlag Branstätter, 1999.

BISCHOFF, U., *Edvard Munch. 1863-1944. Cuadros sobre la vida y la muerte*, Colònia: Benedikt Taschen, 1990.

BLAŽIČKOVÁ-HOROVÁ, N. (ed.), *19th- century art. National Gallery in Prague*, Praga: National Gallery, 2002.

BORNAY, E., *Las hijas de Lilith*, Madrid: Cátedra, 1990.

BORNAY, E., *Aproximación a Ramon Casas a través de la figura femenina*. Sabadell: AUSA, 1993.

BORNAY, E., *La cabellera femenina. Un diálogo entre poesía y pintura*, Madrid: Cátedra, 1994.

- BORRÁS, G., *La Alhambra*, Barcelona: Historia 16, 1992.
- BOSSI, L., "Mélancolie et dégénérescence", dins *Melancolie. Génie et folie en Occident*, Paris: Gallimard - Réunion des musées nationaux, 2005, pp. 398-411.
- BOU, E., *Poesia i sistema: La revolució simbolista a Catalunya*, Barcelona: Les Naus d'Empúries, 1989.
- BRAVO, I., "L' espai de les imatges", dins *Adrià Gual: mitja vida de Modernisme*, Barcelona: Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona, 1992, pp. 129- 216.
- BROWN, R. M., *El Arte del suicidio*, Madrid: Ed. Síntesis, 2001.
- BURKE, P., *Visto y no visto. El uso de la imagen como documento histórico*, Barcelona: Biblioteca de Bolsillo, 2005.
- BUTEL, P., *L' opium. Histoire d' una fascination*, París: Perrin, 1995, p. 354.
- CAPARRÓS, L., *Prerafaelismo, Simbolismo y Decadentismo en la pintura española de fin des siglo*, Granada: Universidad de Granada, 1999.
- CABRÉ, R., "Joaquim M^a. Bartrina, un mite. Creació i evolució", dins *Joaquim M.ª Bartrina, entre les raons poètiques i científiques*, Reus: Publicacions de l' Arxiu Municipal de Reus, 2002, pp. 15-49.
- CALVO, F., *Pintores españoles entre dos fines de siglo (1888-1990)*, Madrid: Alianza Forma, 1990, pp. 84-90.
- CALVO, F., "EL Greco i la pintura contemporània", dins *El Greco. La seva revaloració pel Modernisme català*, Barcelona: Museu d'Art Nacional de Catalunya, 1996, pp. 36-42.
- CAMPS, A., *La recepció de Gabriele D'Annunzio a Catalunya*, Barcelona: Curial Edicions Catalanes-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996.
- CAMPS, A., *La recepció de Gabriele D'Annunzio a Catalunya. Traduccions i textos inèdits*, Barcelona: Curial Edicions Catalanes- Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999.
- CAMPS, A., "La revista "Catalònia: un projecte de modernització cultural", dins *1898: entre la crisi d'identitat i la modernització. Actes del Congrés Internacional celebrat a Barcelona, 20-24 d'abril de 1998*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2000, pp. 415-426.
- CAMPS, T. M^a., *El paisajista Joaquín Mir*, tesi de llicenciatura dirigida per J. Guerrero. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1968.
- CAPDEVILA, C., "L'obra del pintor Clapés al Museu", *Butlletí dels Museus d'Art de*

Barcelona, núm. 22, 3-1933, pp. 80-85.

CAPDEVILA, C., *A. Clapés (1846-1920)*, Vilassar de Dalt: Centre Cultural, 1998.

CARNER, J., *Estudis inèdits i dispersos de Josep Carner 1898-1903*, vol. I, Barcelona: Barcino, 1984.

CASACUBERTA, M., *Santiago Rusiñol: Vida, literatura i mite*, Barcelona: Curial Edicions-Publicacions de l' Abadia de Montserrat, 1997.

CASACUBERTA, M., "Els jardins de l' ànima de Santiago Rusiñol", dins *Els jardins de l' ànima de Santiago Rusiñol*, Girona: Fundació Caixa de Girona, 1999, pp. 9-19.

CASACUBERTA, M., *Els noms de Rusiñol*, Barcelona: Quaderns Crema, 1999.

CASACUBERTA, M., "Entre les mosques i els jardins abandonats. Sobre regeneracionisme i decadentisme en el tombant de segle", dins *1898: entre la crisi d'identitat i la modernització. Actes del Congrés Internacional celebrat a Barcelona, 20-24 d'abril de 1998*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2000, pp. 171-188.

CASACUBERTA, M., "La literatura en l' època del modernisme", dins *El Modernisme. Aspectes generals*, Barcelona: L'Isard, 2003, pp. 201- 232. *Casagemas i el seu temps*. Barcelona: Galeria Daedalus, 1979.

CASALS, J., *Afinidades vienesas. Sujeto, lenguaje, arte*, Barcelona: Anagrama, 2003.

CASSOU, Jean (et alt.) *Encyclopédie du Symbolisme*, París: Club France Loisirs, 1988.

CASTELLANOS, J., "Girona-la-morta: notes sobre un intent de mitificació decadentista", *Presència*, núm. 530, oct. 1979, pp. 24-27.

CASTELLANOS, J., "Correspondència Rusiñol-Casellas ", *Els marges*, núm. 21, 1-1-1981, pp. 85-110.

CASTELLANOS, J., "Modernisme i estetràcia", *Recerques*, Barcelona: Curial, 1982, pp. 117-136.

CASTELLANOS, J., *Raimon Casellas i el Modernisme*, Barcelona: Curial Edicions-Publicacions de l' Abadia de Montserrat, 1983, 2 vol.

CASTELLANOS, J., "La novel.la modernista", dins *Història de la literatura catalana: Part moderna*, v. VIII, Barcelona: Ariel, 1986, pp. 481-578.

CASTELLANOS, J., "La poesia modernista", dins *Història de la literatura catalana: Part moderna*, v. VIII, Barcelona: Ariel, 1986., pp. 247-323.

CASTELLANOS, J., "Corrents estètics (1898-1905)", dins *Actes del Col·loqui Internacional sobre el Modernisme: 16-18 de desembre de 1982*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.

CASTELLANOS, J., "La literatura", dins *El Modernisme*, vol. I., Barcelona: Olimpíada Cultural - Lunwerg Editores, 1990, pp. 71-85.

CASTELLANOS, J., "El Modernisme: la complexitat del moviment", *Nexus*, 12-1990.

CASTELLANOS, J., "L' escola d' Olot: entre l' acceptació i el rebuig", dins *L'Escola d' Olot. J. Berga. J. Vayreda. M. Vayreda*, Barcelona: Fundació "la Caixa", 1993, pp. 25-32.

CASTELLANOS, J., "Quant tot semblava possible", *L'Avenç*, núm. 309, 1-2006, pp. 22-23.

Catàleg de pintura segles XIX i XX. Fons del Museu d'Art Modern, 2 vol., Ajuntament de Barcelona, 1987.

Catàleg Tercera subasta, Reus: Galeria d'Art Anquin's, 1974.

CAUDET, F., "Introducció" dins ZOLA, E., *Naná*, Madrid: E. Cátedra, 1988, pp. 3-15.

CERDÀ, M^a. A^a., *Els mites del Modernisme*, Barcelona: Pagés, 1981.

CERDÀ, M^a. A^a., *Els pre-rafaelites a Catalunya*, Barcelona: Curial, 1981.

CERDÀ, M^a. A^a. (ed.), *Boires i crisantemes. El poema en prosa modernista. Santiago Rusiñol, Adrià Gual, Alexandre de Riquer i Josep M. Roviralta*, Barcelona: La Magrana, 1990.

CHAPPEY, F., "El desbordament de les multituds urbanes. De l' innombrable a l' innominable", dins *Visions urbanes. Europa 1870-1993: la ciutat de l'artista, la ciutat de l'arquitecte*. Barcelona: Centre de Cultura Contemporànea, 1994, pp. 42-47.

Cien años de pintura polaca 1814-1914. En la colección del Museo Nacional en Versovia, Salamanca: Caja Duero, 2000.

CIRICI, A., *El arte modernista catalán*, Barcelona: Aymá editor, 1951.

CIRICI, A., "Construcció i destrucció de Joaquim Mir", *Serra d'Or*, 8-1972, p. 48-52.

CIRICI, A., "Un període poc estudiat: l'esteticisme", *Serra d'Or*, núm. 165, 15-6-1973.

CIRLOT, J.-E., *Diccionario de símbolos*, Barcelona: Labor, 1991.

CLAIR, J., "Le moi insauvable", dins *Paradis Perdue. L'Europe symboliste*, Musée des Beaux-Arts de Montreal, 1995, pp. 125- 136.

COCA, J. "Introducció", dins *Quatre variacions sobre la mort: La intrusa/ Els cecs/ Interior/ La mort de Tintagile de Maurice Maeterlinck*, Barcelona: Institut del Teatre, 1984, pp. 5-18.

COLL, I.; *Rusiñol*, Sant Sadurní d'Anoia: Flama, 1990.

COLL, I., *El Greco i la seva influència en les obres del Museu Cau Ferrat*, Ajuntament de Sitges i Consorci del Patrimoni de Sitges, 1998.

COLL, I., *Ramon Casas: una vida dedicada a l'art. Catàleg raonat de l'obra pictòrica*, Barcelona: El Centaure Groc, 1999.

COLL, I., *Una vida dedicada al arte. Ramon Casas 1866-1932. Catálogo razonado*. Murcia: De la Cierva Editores, 2002.

COLL, I., "Rusiñol i la pintura europea", dins *Rusiñol i la pintura europea*, Consorci del Patrimoni de Sitges, 2006.

COLLOT, M., *L'horizon fabuleux. I. XIX e siècle*, París: Librairie José Corti, 1988.

CONRAD III, B., *Absinthe. History in a Bottle*. San Francisco: Chronicle Books, 1988.

CORRETGER, M., "Aproximació a la novel·la decadentista d'Alfons Masreres: «L'Evasió»", *Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit/ 5*, Estudis de Llengua i Literatura Catalanes, XIII (1986), Barcelona: Publicacions de l' Abadia de Montserrat, 1986, pp. 251-279.

CORRETGER, Montserrat, *L'obra narrativa d'Alfons Maseras*, Barcelona: Curial Edicions Catalanes, 1996.

CORRETGER, M., "L' obra de J. M.ª Bartrina: arrels reusenques", dins *Joaquim M.ª Bartrina, entre les raons poètiques i científiques*, Reus: Publicacions de l' Arxiu Municipal de Reus, 2002, pp. 83-112.

CORTÉS, J. M., a *Orden y caos*, Barcelona: Anagrama, 1997.

CORTÉS, J. M., "Odilon Redon i la fisomia degenerativa", dins *Visionarios. James Ensor, Max Klinger, Odilon Redon, Félicien Rops*, València : Museu de Belles Arts de València, 1998, pp. 115-119.

CORTÉS, J. M., "Félicien Rops y la mujer satánica", dins *Visionarios. James Ensor, Max Klinger, Odilon Redon, Félicien Rops*, Museu de Belles Arts de València, 1998, pp. 168-199.

D'ELIA, A., "La ciutat segons els artistes. 1870-1919. Introducció", dins *Visions urbanes. Europa 1870-1993: la ciutat de l'artista, la ciutat de l'arquitecte*. Barcelona: Centre de Cultura Contemporànea, 1994, pp. 39-41.

DA SILVA, J., *Le Salon de la Rose+Croix (1892-1897)*, París: Ed. Syros-Alternatives, 1991.

DECAUDIN, M., "Définir la décadence", *L'esprit de décadence*, vol. I, Nantes: Librairie Minard, 1984, pp. 5- 12.

DELEVOY, R. L., *Diario del Simbolismo*, Barcelona: Ed. Destino, 1979.

DELEVOY, R.L.; CROËS, C. de; OLLINGER-ZINQUE, G., *Fernand Khnopff*, Bruxelles: Ed. Leberr-Hossmann, 1979.

DEMONT, P., "La mélancolie dans l' Antiquité: de la maladie au tempérament", dins *Melancolie. Génie et folie en Occident*, Paris: Gallimard - Réunion des musées nationaux, 2005, pp. 34-47.

DETHIER, J., "Per un museu imaginari", dins *Visions urbanes. Europa 1870-199: la ciutat de l'artista, la ciutat de l'arquitecte*. Barcelona: Centre de Cultura Contemporànea, 1994, pp. 13-14.

DIEGO, R. DE, "Sobre el héroe decadente", dins *Téleme. Revista Complutense de Estudios Franceses*, nú. 15, 2000, pp. 57-65.

DIJKSTRA, B., *Ídolos de perversidad. La imagen de la mujer en la cultura de fin de siglo*, Batcelona: Círculo de Lectores, 1994.

DOÑATE, M., "Les activitats artístiques d'Els Quatre Gats", dins *Picasso i els 4 Gats*, Barcelona: Museu Picasso, 1995, pp. 223-236.

DOÑATE, M., "Raurich i la crítica", dins *Nicolau Raurich 1871-1945. Visions mediterrànies*, Barcelona: AUSA- Museu d'Art Nacional de Catalunya - Fundació Caixa de Sabadell, 1996, pp. 53-59.

DOÑATE, M.; MORENO, T., "Catàleg d'obres exposades", dins *Nicolau Raurich 1871-1945. Visions mediterrànies*, Barcelona: AUSA- Museu d'Art Nacional de Catalunya - Fundació Caixa de Sabadell, 1996, pp. 71-198.

DOWLING, Linda, *Language and Decadence in the Victorian Fin de Siècle*, Princeton University Press, 1986.

DROIT, R., *Le Culte du néant: les philosophes et le Buda*, París: Éditions du Seuil, 1997.

DUMONCEAUX, P., "Les «décadents» ont-ils renouvelé la langue?", dins *L'esprit de décadence*, vol. II, Nantes: Librairie Minard, 1984, pp. 235-244.

Důvěrný prostor - nová dálka, Praga: Obecní dům, 1997.

El Greco i la seva revaloració pel modernisme català, Barcelona: Museu d'Art Nacional de Catalunya, 1997.

Els jardins de l'ànima de Santiago Rusiñol, Girona: Fundació Caixa de Girona, 1999. Establiment Gràfic, Thomas, 1918.

El Modernisme en les arts gràfiques, Alacant: Cajas de Ahorros del Mediterráneo, 1995.

El Modernisme, Barcelona: Museu d'Art Nacional de Catalunya, 1990.

El Sexe i la rauxa : els artistes catalans i la sexualitat, 1860-2005, Sabadell: Fundació Caixa Sabadell, 2005.

Enrique Serra, Barcelona: Sala Nonell, 1974.

Entre dos siglos. España 1900, Madrid: Fundación Mapfre, 2008.

Erik Satie: Del Chat Noir a Dadá, València: IVAM Centro Julio González, 1996.

Estètica per als ulls, poesia per a la vida: El llegat de Santiago Rusiñol al Cau Ferrat, Museu Cau Ferrat de Sitges, 2001.

Ex-libris modernistes, Barcelona: Fundació "La Caixa", 1996.

FÀBREGAS, X., "El modernisme i la seva iconografia teatral", *Serra d'Or*, núm. 135, 15-12-1970.

FAERNA, J. M^a., *Isidro Nonell*, Barcelona: Polígrafa, 1995.

Félicien Rops (1834-1898), Barcelona: Espai Cultural Caja Madrid- Obra Social, 2004.

Fernand Khnopff (1858-1921), Brusel.les: Musées Royaux des Beaux-Arts de Belgique, 2004.

FONTBONA, F., *La crisi del Modernisme artístic*, Barcelona: Curial, 1975.

FONTBONA, F., "Sebastià Junyent, artista y teórico", *Estudios Pro-Arte*, núm. 3, 1975, pp. 45-60.

FONTBONA, F., "Va existir realment el Modernisme?", dins *El Modernisme*, vol. I, Barcelona: Olímpiada Cultural - Lunwerg Editores, 1990, pp. 45- 49.

FONTBONA, F., "Modest Urgell a través de les seves exposicions ", dins *Modest Urgell 1839-1919*, Barcelona: Fundació Cultural de la Fundació "La Caixa", 1992, pp. 17-24.

FONTBONA, F., "La generació d' Hortensi Güell", dins *Hortensi Güell*, Reus: Fundació La Caixa- Museu Comarcal Salvador Vilaseca, 1993, pp. 13-16.

FONTBONA, F., "La recuperació d' El Greco per part dels modernistes catalans", dins *El Greco. La seva revaloració pel Modernisme català*, Barcelona: Museu d'Art Nacional de Catalunya, 1996, pp. 44-51.

FONTBONA, F. (dir.), *El Modernisme. Pintura i dibuix*, Barcelona: L'Isard, 2002.

FONTBONA, F., "Anglada-Camarasa i el seu món", dins *Anglada Camarasa desde la distancia*, Barcelona: Fundació "La Caixa", 2002, pp. 15-24.

FONTBONA, F., (dir.) *El modernismo. Aspectes generals*, Barcelona: L'Isard, 2003.

FONTBONA, F., *Anglada Camarasa. Dibujos, catálogo razonado*, Barcelona: Mediterrània, 2006.

FONTBONA, F., MANENT, R., *El paisatgisme a Catalunya*, Barcelona: Destino, 1979.

FONTBONA, F.; MIRALLES, F., *Anglada Camarasa*, Barcelona: Polígrafa, 1981.

FONTBONA, F., "L'època del Moernisme", dins, *Història de l'art català: Del Modernisme al Noucentisme*, vol. VII, Barcelona: Ed. 62, 1985, pp. 13-156.

FONTBONA, F.; MIRALLES, F., "La colección Hermen Anglada-Camarasa de la Fundación "la Caixa", dins *Anglada Camarasa desde la distancia*, Barcelona: Fundació "La Caixa", 2002, pp. 8-19.

FREIXA, M., "L'exposició "Modernisme 1990"", dina *El Modernisme*, vol. I, Barcelona: Olímpida Cultural - Lunweg Editores, 1990, pp. 51-67.

FREIXA, M., *El Modernisme a Catalunya*, Barcelona: Barcanova, 1991.

FULCARÀ, Mª D., *Girona i el Modernisme. Contribució a la història dels ambients político-culturals del començament de segle*, Gerona: Instituto de Estudios Gerundenses, 1976.

FUSTER, J., *Literatura contemporània*, Barcelona: Curial, 1988.

GABÁS, R., "Schopenhauer: la rueda del deseo", *Philosophica malacitana*, 1989, núm. 2, pp. 55-71.

GALLÉN, E., "El teatre", dins *Història de la literatura catalana: Part moderna*, vol. VIII, Barcelona: Ariel, 1986, pp. 379-448.

GALLÉN, Enric, "Santiago Rusiñol", dins *Història de la literatura catalana: Part moderna*, vol. VIII, Barcelona: Ariel, 1986, pp. 449-480.

GALLÉN, E., "Els fonaments d'un nou teatre",dins *El Modernisme*, vol. I, Barcelona: Olímpida Cultural - Lunweg Editores, 1990, pp. 107-115.

GARCÍA JURADO, F., "Virgilio entre los modernos. Un singular capítulo de la lectura de las *Geórgicas* en Joris-Karl Huysmans, José María Eça de Queiroz y Cristóbal Serra (ensayo de Literatura Comparada)", *Cuadernos de Filología Clásica. Estudios Latinos*, núm. 16, 1999, pp. 45-75.

GARCÍA JURADO, F., "La historiografía de la literatura latina y su conciencia en los autores modernos: visiones divergentes del canon y la decadencia en Pérez Galdós y Huysmans", *Cuadernos de Filología Clásica. Estudios Latinos*, vol. 24, núm. 1, 2004, pp. 115-147.

GARRUT, J. M^a., *Dos siglos de pintura catalana XIX-XX*, Madrid : Ibérico Europea de Ediciones, 1974.

GIBSON, M., *El Simbolismo*, Colònia: Taschen, 1997.

GONZÁLEZ, C.; MARTÍ, M., *Pintores españoles en Roma (1850-1900)*, Barcelona, Tusquets, 1987.

GORCEIX, P., "L'ímage pathétique de l'Espagne à travers le récit de voyage España negra d'Émile Verhaeren et de Dario de Regoyos", dins *Europa en España-España en Europa. Simposio internacional de literatura comparada*, Barcelona: P.U.P., 1990, pp. 106-121

GORDI, J., "La natura en els jardins de Rusiñol", dins *Els jardins de l'ànima de Santiago Rusiñol*, Girona: Fundació Caixa de Girona, 1999, pp. 29-37.

GOTTSKÁLKSDÓTTIR, J., "Els artistes nòrdics i el continent europeu", dins *Llum del nord*, Barcelona: Ministerio de Cultura- Consejo Nórdico de Ministros- Generalitat de Catalunya, 1995, p. 32-40.

GRAS, I., "Fatalitat", *Matèria. Revista d'Art*, núm. 3, 2003, pp. 103-108.

GRAS, I., "El pessimisme d'influència schopenhauriana i oriental a la fin-de-siècle. Les consideracions de Sully, Caro i Bourget", *Ex Novo*, núm. 4, 12-2007, pp. 101-112.

GRAS, I.; PÉREZ, M.; SALA, T.-M., "La multitud i la Setmana Tràgica", dins *Barcelona 1900*, Amsterdam, 2007, pp. 161-170. GRAS, I.; PÉREZ, M.; SALA, T.-M., *La multitud i la Setmana Tràgica*, dins *Barcelona 1900*, Amsterdam, 2007, pp. 161-170.

GRAS, I., "Interiors decadents en la literatura i en la plàstica modernistes", dins CREIXELL, R.; SALA, T.-M. (eds.), *Espais Interiors. Casa i Art (del segle XVIII al XXI)*, Barcelona: Universitat de Barcelona, 2007, pp. 387-394.

GRAS, I., "Problemàtica a l'entorn del títol de tesi. Anàlisi i significació del terme *Decadentisme* a les fonts primàries de la Catalunya de la fi se segle", dins *XV Congrés Nacional d'Història de l'Art (CEHA). Models, intercanvis i recepció artística (de les rutes marítimes a la navegació en xarxa)*. Palma, octubre de 2004, Palma de Mallorca: Universitat de les Illes Balears, 2008, pp. 1553-1560.

GRAVAGNVOLO, B., *Historia del urbanismo en Europa: 1750-1960*, Madrid: Akal, 1998.

GRIMAL, P., *Diccionario de mitología griega y romana*, Barcelona: Paidós, 2000.

GROJNOWSKI, D.; BERTRAND, J.- P., "Présentation", dins *Brugges-la- Morte*, París: Flammarion, 1998, pp. 7-44.

GUIOMAR, M., *Principes d'une esthétique de la mort. Les modes de présences, les présences immédiates, le seuil de l' Au-delà*, París: José Corti, 1967.

- GUTHKE, K. S., *The Gender of Death. A cultural History in art and literature*, Cambridge University Press, 1999.
- GUTIÉRREZ, F., "Epifanías del imaginario: la leyenda", dins *La Leyenda: antropología, historia, literatura. Actas del coloquio celebrado en la Casa de Velázquez, 10/11-XI-1986*, Madrid: Casa de Velázquez, 1989.
- HAUSER, A., *Historia de la literatura y del arte*, vol. III, Barcelona: Labor, 1993.
- HEINSTEIN, JÓZEF, "Décadentisme, symbolisme, avant-garde dans les littératures européennes: Recull d'études", *Romanica Wratislaviensia XXVIII, Acta Universitatis Wratislaviensis*, núm. 1019, Wroclaw, 1987.
- HEMMINGS, F. W. J., *Culture and Society in France 1848-1898: Dissidents and Philistines*, Lodon: B. T. Batsford, 1971.
- HENRIK, H., *Llum del nord*, Barcelona: Ministerio de Cultura- Consejo Nórdico de Ministros- Generalitat de Catalunya, 1995, pp. 50-58.
- HERRERO, J., "El espíritu y la sensibilidad "decadentes". Rebeldía crítica y originalidad creadora", dins *Estetas y decadentes*, Madrid: J. Tablate Miquis Ediciones, 1985, pp. 62-72.
- HINTERHÄUSER, H., *Fin de siglo. Figuras y mitos*, Madrid: Taurus, 1980.
- HIRSH, S. L., *Symbolism and modern urban society*, Cambridge University Press, 2004.
- HOFSTÄFFER, H., *Gustave Moreau*, Barcelona: Labor, 1980.
- Hortensí Güell*, Reus: Fundació La Caixa- Museu Comarcal Salvador Vilaseca, 1993.
- JARDÍ, E., *La història dels Quatre Gats*, Barcelona: Aedos, 1972.
- JARDÍ, E., *Lluís Bonnin (1873-1964)*, Barcelona: Reial Cercle Artístic -Institut barcelonés d' Art, 1973.
- JARDÍ, E., *El Noucentisme*, Barcelona: Proa, 1980.
- JARDÍ, E., *Nonell*, Barcelona: Polígrafa, 1985.
- JARDÍ, E., *Joaquim Mir*, Barcelona: Polígrafa, 1989.
- Joan Vilatobà (1878-1954)*, Sabadell: Museu d'Art de Sabadell, 1996.
- JONARD, N., *L' Ennui dans la littérature européenne. Des origines à l' aube du Xxè siècle*, París: Honoré Champion Éditeur, 1998.
- József Rippl-Rónai's Collected Works*, Budapest: Magyar Nemzeti Galéria, 1998.
- JULLIAN, P., *Esthètes et Magiciens: L'art fin de siècle*, París: Librairie académique Perrin, 1969.

JUMEAU-LAFOND, J.-D., "Catàleg", dins *Un país ideal. El paisatge simbolista a França*, Girona: Fundació Caixa de Girona, 2006, pp. 29-197.

JUMEAU-LAFOND, J.-D., "El país ideal. El paisatge simbolista a França", dins *Un país ideal. El paisatge simbolista a França*, Girona: Fundació Caixa de Girona, 2006, pp. 9-11.

KOPP, R., "«Les limbes insondés de la tristesse». Figures de la mélancolie romantique", dins *Mélancolie. Génie et folie en Occident*, Paris: Gallimard - Réunion des musées nationaux, 2005, pp. 328- 340.

KULTERMANN, U., "La ciudad caída: ruinas y visiones laberínticas de ciudades", *Goya*, núms. 217-218, juliol-octubre de 1990, pp. 87-96.

La finestra oberta. El paisatgisme català (1860-1936), Barcelona: Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona, 2004.

La Santa Bíblia, Barcelona: Planeta, 1968.

L'esprit de décadence, 2 vol., Nantes: Librairie Minard, 1984.

L'últim XIX i el 1er XX dibuixen /12, Barcelona: Artur Ramon, 2002.

LALANDE, A. *Vocabulaire technique et critique de la philosophie*, París: Quadrige/ Presses Universitaires de France, 1992.

LAPLANA, J. DE C., "La primera pintura naturalista de Santiago Rusiñol", *Revista de Catalunya*, núm. 77, 9-1993, pp. 65-85.

LAPLANA, J. DE C., *Santiago Rusiñol: el pintor, l'home*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995.

LAPLANA, J. DE C., "Els jardins d' Espanya", *Santiago Rusiñol*, Barcelona: Museu d'Art Modern de Catalunya, 1997, pp. 81-92.

LAPLANA, J. de C., "Jardins de casa nostra de Santiago Rusiñol", *Serra d'Or*, núm. 456, 12-1997, pp. 61-65.

LAPLANA, J. DE C.; PALAU-RIBES O' CALLAGHAN, M., *La pintura de Santiago Rusiñol. Obra completa*, Barcelona: Mediterrània, 2004.

LAPUERTA, F., *Schopenhauer a la luz de las filosofías orientales*, Barcelona: Cims, 1997.

LARSON, B., "La génération symboliste et la révolution darwinienne", dins *L'âme au corps. Arts et sciences. 1793-1993*, París: Réunion des musées nationaux-Gallimard-Electa, 1993, pp. 322-342.

LARSON, B., "Microbes et maladies. La bactériologie et la santé à la fin du dix-neuvième siècle", dins *Paradis perdu. L' Europe symboliste*, Musée des Beaux-Arts de Montreal, 1995, pp. 385-393.

LEGRAND, F.- C., *Le Symbolisme en Belgique*, Bruxelles: Laconti, 1971.

LETHÈVE, Jacques, "Le thème de la décadence dans les lettres françaises a la fin du XIXe siècle", *Revue d'histoire littéraire de la France*, núm. 1, 1/3-1963, pp. 46- 61.

Lettres de Gauguin, Guide, Huysmans, Jammes, Mallarmé, Verhaeren...à Odilon Redon, París: Llibrairie José Corti, 1960.

LIEDEKERKE, A. DE, *La Belle Époque de l'opium*, París: Éd. de la Différence, 2001.

LISTA, G., a "La ciutat inquieta", dins *Visions urbanes. Europa 1870-1993: la ciutat de l'artista, la ciutat de l'arquitecte*. Barcelona: Centre de Cultura Contemporànea, 1994, pp. 76-84.

Literatur und politische Aktualität, Amsterdam: Rodopi, 1993.

LITVAK, L., "Maeterlinck en Cataluña", *Revue des langues vivantes*, 1968, pp. 184-198.

LITVAK, L., *Erotismo fin de siglo*, Barcelona: Bosch, Casa Editorial, 1979.

LITVAK, L., *Transformación industrial y literatura en España (1895-1905)*, Madrid: Taurus, 1980.

LITVAK, L., *España 1900: Modernismo, anarquismo y fin de siglo*, Barcelona: Antropos, 1990.

LITVAK, L., "El reino interior. La muerte y el inconsciente en la pintura simbolista", dins *Mujeres pintadas. La imagen de la mujer en España*. Madrid: Fundación Cultural Mapfre Vida, 2003, pp. 60- 77.

LITVAK, L., "En el reino interior o la mujer y el inconsciente en la pintura simbolista", dins *Mujeres pintadas. La imágen de la mujer española 1899-1914*, Madrid: Fundación Cultural Mapfre vida, 2004, pp. 60-77.

LITVAK, L., "Hacer visible lo invisible. El Simbolismo en la pintura española, 1891-1930", dins *Entre dos siglos. España 1900*, Madrid: Fundación Mapfre, 2008, pp. 23-48.

LLIURAT, F., "Nicolàs Raurich", *Anales y Boletín de los Museos de Arte de Barcelona*, 10-1945. pp. 247-257.

Llum del nord, Barcelona: Ministerio de Cultura- Consejo Nórdico de Ministros- Generalitat de Catalunya, 1995.

LÓPEZ CASTELLÓN, E., "Estudio preliminar", dins BAUDELAIRE, CH., *Los Paraísos Artificiales, El vino y el hachís, La Fanfarlo*, Madrid: M. E. Editores, 1994.

LÓPEZ DE PRADO, C., "La imagen de la mujer", dins *La mirada complacida y la mirada inquieta: La pintura finisecular entre la tradición y la modernidad*, La Coruña: Museo de Bellas Artes-Xunta de Galicia-Dirección Xeneral de Patrimonio Cultural, 1999, pp. 176-196.

LÓPEZ FERNÁNDEZ, M., "Mujeres pintadas: la imagen femenina en el arte español de fin de siglo (1890-1914)", dins *Mujeres pintadas. La imagen de la mujer en España*. Madrid: Fundación Cultural Mapfre Vida, 2003, pp. 12-57.

LÓPEZ FERNÁNDEZ, M., *La imagen de la mujer en la pintura española 1890-1914*, Madrid: A. Machado Libros, 2006.

LÓPEZ FERNÁNDEZ, M. (ed.), *Las palabras del pasado. Arte y estética de fin de siglo (1890-1914)*, Madrid: Instituto de Cultura – Fundación Mapfre, 2008.

LORENTE, J.-P., "Amados cadáveres. Poética de la contemplación intimista en el arte romántico", dins *Amor y muerte en el Romanticismo. Fondos del Museo Romántico*, Barcelona: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte - Àmbit Serveis Editorials, 2002, pp. 79-102.

Los orígenes de l' Art Nouveau. El imperio de Bing, Amsterdam-París-Ambers: Van Gogh Museum- Les Arts décoratifs- Mercatorfonds, 2004.

Los pintores del alma. El Simbolismo idealista en Francia. Madrid: Fundación Cultural Mapfre Vida, 2000.

LOZANO, M. A., "Un topos simbolista: la ciudad muerta", dins *Imágenes del Pesimismo. Literatura y Arte en España 1898-1930*. Publicaciones de la Universidad de Alicante, pp. 13-30.

MARAGALL, J., *Història de la Sala Parés*, Barcelona: Selecta, 1975.

MARCO, J., *El Modernisme literari i d'altres assaigs*, Barcelona: Edhasa, 1983.

MARFANY, J.-LL., "Joventut, revista modernista", *Serra d'Or*, any XII, núm. 135, 15-12-1970, pp. 53-56.

MARFANY, J.-LL., "Reflexions sobre Modernisme i Noucentisme (a propòsit de "Literatura Catalana Contemporània" de Joan Fuster)", *Els Marges*, núm. 1, 1974, pp. 49-71.

MARFANY, J.-LL., *Aspectes del Modernisme*, Barcelona: Curial, 1975.

MARFANY, J.-LL., "El Modernisme", dins *Història de la literatura catalana. Part moderna*, vol. VIII, Barcelona: Ariel, 1986, pp. 75-142.

MARFANY, J.-LL., "Joan Maragall", dins *Història de la literatura catalana. Part moderna*, vol. VIII, Barcelona: Ariel, 1986, pp. 187-246.

MARFANY, J.-LL., "Modernisme català i final de segle europeu: Algunes reflexions", dins *El Modernisme*, vol. I, Barcelona: Olimpíada Cultural - Lunwerg Editores, 1990, pp. 33- 44.

MARQUÈZE-POUEY, L., *Le mouvement décadent en France*, París: Presses Universitaires de France, 1986, p. 84.

MARTINO, P., *Parnaso y Simbolismo*, Buenos Aires: El Ateneo, 1948.

MARX, J., *Verhaeren. Biographie d'une oeuvre*, Bruxelles: Académie Royale de Langue et de Littérature Françaises, 1996.

MATES, J., *Isidre. Nonell*, Sabadell: AUSA, 2000.

MATHIAS, P., "De l' imaginaire au psychosomatique dans la sensibilité décadente", dins *L'esprit de décadence*, vol. I, Nantes: Librairie Minard, 1984, pp. 27- 39.

MATHIEU, P. L., *Gustave Moreau. Sa vie, son oeuvre. Catalogue raisonné de l' oeuvre achevé*. París: Bibliothèque des Arts, 1976.

MATHIEU, P. L., *Tout l' oeuvre peint de Gustave Moreau*, París: Flammarion, 1991.

MAUZI, R., "Les maladies de l' âme au XVIIIe siècle", *Revue des sciences humaines*, 10/12-1960, pp. 459-493.

MAYOS, G., "Presentación", dins NIETZSCHE, F., *El nihilismo: Escritos póstumos*, Barcelona: Península, 2002, pp. 7-14.

MC. CULLY, M., *Els 4 Gats. Art in Barcelona around 1900*, Princeton: The Art Museum Princeton University, 1978.

MC CULLY, M., "Els retrats fets per Picasso als seus amics de Barcelona", dins *Picasso i els 4 Gats*, Barcelona: Museu Picasso de Barcelona, 1995, pp. 175-186.

Melancolie. Génie et folie en Occident, Paris: Gallimard - Réunion des musées nationaux, 2005.

MELÉNDEZ, C., *La recepción de Georges Rodenbach en España a través de las revistas y las publicaciones periódicas: 1894-1910*, treball de recerca, Barcelona, Universitat Autònoma, 1998.

MENDOZA, C., "Raurich, el gran paisatgista nacional", dins *Nicolau Raurich 1871-1945. Visions mediterrànies*, Barcelona: AUSA- Museu d'Art Nacional de Catalunya - Fundació Caixa de Sabadell, 1996, pp. 44-52.

MENDOZA, C.; DOÑATE, M., "Catàleg", dins *Santiago Rusiñol*, Barcelona: Museu d'Art Modern de Catalunya, 1997, pp. 109- 234.

MERCADER, L., "Modernistes o noucentistes?...Els darrers simbolistes decadents", dins *El Modernisme. Pintura i dibuix*, Barcelona: L'Isard, 2002, pp. 301-316.

MICHAUD, G., *Message poétique du symbolisme*, Païis: Librairie Nizet, 1947.

MILLMAN, I., *Georges De Feure. Maître du symbolisme et de l'art nouveau*, París: ACR Édition Internationale, 1992.

Modernismo en Cataluña, Barcelona: Ediciones de Nuevo Arte Thor, 1976.

MOLAS, J., "El modernisme i les seves tensions", *Serra d'Or*, núm. 135, 15-12-1970, pp. 45-52.

MOLAS, J., "Un poeta en temps de crisi", dins *Joaquim M.ª Bartrina, entre les raons poètiques i científiques*, Reus: Publicacions de l'Arxiu Municipal de Reus, 2002, pp. 189-200.

MOLINS, P., "Salomé. Un mito contemporáneo", dins *Salomé. Un mito contemporáneo*, Madrid: T. F. Editores, 1995, pp. 17-49.

MORENO, S., *El pintor Antonio Fabrés*, México: Universidad Nacional Autónoma de México, 1981.

MORENO, T., *Nicolau Raurich i Petre: estudio biográfico-crítico y catálogo razonado de su producción pictórica*, tesi doctoral, Barcelona: Universitat de Barcelona, 1987.

MORENO, T., "Escrits de Raurich", dins *Nicolau Raurich 1871-1945. Visions mediterrànies*, Barcelona: AUSA -Museu d'Art Nacional de Catalunya-Fundació Caixa de Sabadell, 1996, pp. 33-43.

MORENO, T., "Nicolau Raurich: Vida i obra", dins *Nicolau Raurich 1871-1945. Visions mediterrànies*, Barcelona: AUSA -Museu d'Art Nacional de Catalunya-Fundació Caixa de Sabadell, 1996, pp. 9-32.

Mujeres pintadas. La imagen de la mujer en España. Madrid: Fundación Cultural Mapfre Vida, 2003.

MURRAY-ROBERTSON, A., *Grasset, pionnier de l'Art Nouveau*, Lausanne: Ed. 24 Heures, 1981.

Musée Picasso. París. Catálogo de las colecciones, II. Dibujos. Acuarelas. Gouaches. Pasteles, Barcelona: Polígrafa, 1988.

Museo Picasso. Picasso. Catálogo de dibujo y pintura. Barcelona: Ajuntament de Barcelona – Museo Picasso de Barcelona, 1985.

NACHTERGAELE, V., *Le monde imaginaire dans la trilogie des Soirs d'Emile Verhaeren*, Kortrijk: Katholieke universiteit Leuven, Faculteit wijsbegeerte en letteren, 1976.

Nicolau Raurich 1871-1945. Visions mediterrànies, Barcelona: AUSA-Museu Nacional d'Art de Catalunya, 1996.

OCAÑA, M.ª T., *Picasso. La formación de un genio 1890-1904. Dibujos del Museo Picasso de Barcelona*, Barcelona: Lunwerg Editores, 1997.

ORTEGA, A., "Prólogo", *Poesía simbolista francesa*, Madrid: Akal Editor, 1984, pp. 9 -29.

PALACIO, J. DE, "Liminaire. Aspectes du Décadentisme européen", *Revue des sciences humaines*, 1-1974, pp. 7-9.

PANTORBA, B. DE; *Los paisajistas catalanes*, Madrid: Compañía bibliográfica española, 1975.

PALAU I FABRE, J., *Picasso en Catalunya*, Barcelona: Polígrafa, 1975.

PALAU I FABRE, J., "L' amiatat de Picasso amb Casagemas", dins *Casagemas i el seu temps*, Barcelona: Sala d' Art Daedalus, 1979, pp. 70-80.

PALAU I FABRE, J., *Picasso vivent: 1881-1907*, Barcelona: Polígrafa, 1980.

PALAU I FABRE, J., *Picasso*, Barcelona: Polígrafa-Caixa de Pensions, 1981.

PANYELLA, V., *Epistolari del Cau Ferrat 1889-1930*, Sitges: Grup d' Estudis Sitgetans, 1981.

PANYELLA, V., "D'Elis Quatre Gats al Cau Ferrat. La relació artística entre Santiago Rusiñol i Picasso (1896-1903)", *Picasso i els 4 Gats*, Barcelona: Museu Picasso, 1995, pp. 237-249.

PANYELLA, V., *Paisatges i escenaris de Santiago Rusiñol*, Barcelona: Curial Edicions Catalanes – Publicacions de l' Abadía de Montserrat, 2000.

PANYELLA, V., *Santiago Rusiñol, el caminant de la terra*, Barcelona: Ed. 62, 2003.

Paris-Bruxelles, Bruxelles-Paris: réalisme, impressionnisme, symbolisme, art nouveau: les relations artistiques entre la France et la Belgique, 1848-1914, Paris: Réunion des musées nationaux, 1997.

PAZ, A. DE, *La revolución romántica*, Madrid: Tecnos - Alianza Editorial, 2003.

PEREJAUME, "Visions", dins *Nicolau Raurich 1871-1945. Visions mediterrànies*, Barcelona: AUSA- Museu d'Art Modern de Catalunya- Fundació Caixa de Sabadell, 1996, pp. 60-64.

- PEYRE, HENRI, *Qu'est-ce que le symbolisme?*, Press Universitaires de France, 1974.
- Picasso i els 4 Gats*, Barcelona: Museu Picasso de Barcelona, 1995.
- Picasso. La passió del dibuix.*, Barcelona: Museu Picasso de Barcelona, 2006.
- Picasso. Paisajes 1890-1912, De la Academia a la vanguardia*, Barcelona: Museu Pablo Picasso de Barcelona - Lunwerg Editores, 1995.
- PIERROT, J., *L'imaginaire décadent(1880-1900)*, París: Presses Universitaires de France, 1977.
- Pintors de fama*, Barcelona: Sala Parés, Barcelona, 1990.
- PITTOCK, M. G. H., *Spectrum of Decadence: The literature of the 1890 s.*, London: Routledge, 1993.
- PLA, J., *El pintor Joaquim Mir*, Barcelona: Selecta, 1960.
- PLA, J., *Obra completa*, vol. XIV, Barcelona: Destino, 1981.
- PLA, J., *Santiago Rusiñol i el seu temps*, Barcelona: Destino, 1981.
- Poesía simbolista francesa* (A. Ortega ed.), Madrid: Akal Editor, 1984.
- PRAZ, M., *La carne, la muerte y el diablo en la literatura romántica*, Barcelona: El Acanalado, 1999.
- PREMIER, A., BROGAN, T.V.F.(co-editors), "Decadence", *The new princeton encyclopedia of poetry and poetics*, Princeton University Press, 1993.
- PRINCE, N., *Les célibataires du Fantastique. Essai sur le personnage célibataire dans la littérature Fantastique de la Fin du XIXème siècle*, París: L' Harmattan, 2002.
- PUIG, F. X., "L'interès pel llibre: gabinets de lectura, bibliofília i exlibrisme", dins *L'exaltació del llibre al Vuitcents. Art, indústria i consum a Barcelona*, Barcelona: Biblioteca de Catalunya-Arxiu Històric de la Ciutat, 2008, pp. 171- 202.
- PYNSENT, R. B., "Conclusory Essay: Decadence, Decay and Innovation", dins *Decadence and innovation. Austro-Hungarian life and art at the turn of the century*, Londres: Weidenfeld and Nicolson, 1989, pp. 111- 247.
- QUÍLEZ, F., "La contribución de Ramon Casas al desenvolupament de l'art publicitari", dins *Ramon Casas i el cartell*, València : Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat - Diputació de València - Caja de Ahorros del Mediterráneo, 2005, pp. 105-133.
- RÀFOLS, J. F., *Modernisme i modernistes*, Barcelona: Destino, 1982.
- Ramon Casas i el cartell*, València : Museu Valencià de la Il·lustració i de la Modernitat –

Diputació de València - Caja de Ahorros del Mediterráneo, 2005 pp. 105-133.

Ramon Casas: el pintor del Modernismo, Barcelona: Museu Nacional d'Art Modern de Catalunya, 2001.

RANCY, C., *Fantastique et décadence en Angleterre 1890-1914*, París: Éditions du CNRS, 1982.

RAPETTI, R., "De l'angoisse à l'extase: le symbolisme et l'étude de l'hystérie", dins *Paradis perdu. L'Europe symboliste*, Musée des Beaux-Arts de Montreal, 1995, pp. 224-234.

Redon (1840-1916). La col·lecció Ian Woodner, Barcelona: Fundació Juan March- Ajuntament de Barcelona, 1990.

REED, J. R., *Decadent style*, Ohio University Press, 1985.

REFF, T., "Temas de amor y de muerte en las obras juveniles de Picasso" dins *Picasso 1881-1973*, Barcelona: Gustavo Gili, 1974, pp. 11-48.

RICHARD, N., *Le mouvement décadent: dandys, esthètes et quintessents*, París: Nizet, 1968.

RICHARDSON, J. (en col. amb M. Mc Cully), *Picasso. Una biografia. vol. 1: 1881-1906*, Madrid: Alianza Editorial, 1995.

RIQUER, B. DE, "El 98, un xoc d'identitats", dins *1898: entre la crisi d'identitat i la modernització. Actes del Congrés Internacional celebrat a Barcelona, 20-24 d'abril de 1998*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2000, pp. 35-54.

ROBERT-JONES, P., *Brussels fin de siècle*, Köln: Evergreen, 1999.

ROBINS, R. H., *Breve historia de la lingüística*, 5^a edició, Madrid: Paraninfo, 1987.

ROMAGOSA, G., "Modest Urgell: quan "el de sempre" esdevé extraordinari", dins *Modest Urgell 1839-1919*, Barcelona: Fundació Cultural de la Fundació "La Caixa", 1992, pp. 25-33.

RONCAYOLO, M., "Transformacions nocturnes de la ciutat. L'Imperi dels llums artificials", dins *Europa 1870-199: la ciutat de l'artista, la ciutat de l'arquitecte*. Barcelona: Centre de Cultura Contemporànea, 1994, pp. 48-56.

ROSEMBLUM, R., "El arte en 1900: ¿ocaso o amanecer?", dins *Entre dos siglos. España 1900*, Madrid: Fundación Mapfre, 2008, pp. 113-135.

ROSÉS, A., "Hortensí Güell", dins *Hortensí Güell*, Reus: Fundació La Caixa- Museu Comarcal Salvador Vilaseca, 1993, pp. 27-53.

ROSSET, C., *La anti naturaleza*, Madrid: Taurus, 1974.

ROSSET, C., "L'estètica de l'artifici", dins *Esteticisme i decadentisme a la fi de segle*, Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1987, pp. 57-70.

RUSIÑOL, M., *Santiago Rusiñol vist per la seva filla*, Barcelona: Aedos, 1968.

SÁEZ, B., *Las sombras del modernismo. Una aproximación al decadentismo en España*, València: Institucions Alfons el Magnànim, 2004.

SAFRANSKI, R., *Schopenhauer y los años salvajes de la filosofía*, Madrid: Alianza editorial, 1992.

SAGNES, G., *L'Ennui dans la littérature française de Flaubert a Laforgue (1848-1884)*, París: Arman Colin, 1969.

SALA, T.-M., *Sebastià Junyent i Sans, 1865-1908: pintor, il·lustrador, dissenyador i teòric Modernista*, tesi de llicenciatura, Barcelona: Universitat de Barcelona, 1985.

SALA, T.-M., *Gent nostra: S. Junyent*, Barcelona: Nou Art Thor, 1988.

SALA, T.-M., "Naturalezas artificiales. El lenguaje de las flores y de las cosas mudas", *Materia. Naturaleses*, núm. 2, 2002, pp. 185-202.

SALA, T.-M., *La vida cotidiana en la Barcelona 1900*, Madrid: Sílex, 2005.

SALA, T.-M., "Sota el signe de la malenconia: l'ideari estètic", dins *Rusiñol desconegut*, Sitges: Ajuntament de Sitges, 2006, pp. 17-47.

SALA, T.-M., "Imatges de la ciutat de la vida moderna: ideals, somnis i realitats", dins *Barcelona 1900*, Van Gogh Museum-Fonds Mercator, 2007, pp. 15-74.

SALA, T.-M., *El Modernisme*, Barcelona: Angle Editorial, 2008.

Salomé. Un mito contemporaneo, Madrid: T. F. Editores, 1995.

SÁNCHEZ RODRIGO, L., "Santiago Rusiñol a Granada", *Revista de Catalunya*, núm. 77, 9-1993, pp. 86-95.

SAN NICOLÁS, J., *Darío de Regoyos. 1857-1913*, vol. I, Barcelona: Diccionari Ràfols – Edicions Catalanes, 1990.

Santiago Rusiñol [1861-1931], Barcelona: Museu d'Art Modern de Catalunya, 1997.

SARAJAS-KORTE, S., "Aspects of Scandinavian Symbolism", dins *Dreams of a summer night: Scandinavian Painting at the Turn of the Century*, London: Hayward Gallery, 1986, pp. 39-47.

SÁRMÁNY-PARSONS, I., *Viennese painting at the turn of the century*, Budapest: Corvina Books, 1991.

- SCHNEIDER, M., "Fantastique symboliste et décadent (1884-1912)", dins *Historie de la littérature Fantastique en France*, París: Fayard, 1985.
- SCHORSKE, C. E., *Viena Fin- de- siècle. Política y cultura*. Barcelona: Gustavo Gili, 1981.
- SIGUÁN, M., *La recepción de Ibsen y Hauptmann en el modernismo catalán*, Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias, 1990.
- SERIO, M. DE, "Las obras maestras", *Picasso 1881-1914*, Madrid: Unidad Editorial, 2005.
- SIMON-PIERRET, J.-P., *Maeterlinck y España*, tesi doctoral, Madrid: Universidad Complutense de Madrid, 1983.
- SINISLAO, S., "Les artistes nòrdiques, H.", dins *Llum del nord*, Barcelona: Ministerio de Cultura- Consejo Nórdico de Ministros- Generalitat de Catalunya, 1995, pp. 41-49.
- SIRUELA, J. DE, "Imaginar el vampiro", dins *El vampiro. Antología literaria*, Barcelona: Círculo de Lectores, 2001, pp. 11-57.
- SNODGRASS, CH., " Swinburne's Circle of Desire: A Decadent Theme", dins *Decadence and the 1890s*, Nova York: Holmes & Meier, 1980, pp. 61-88.
- SOBREGAU, C. DE, "Dandysmo y decadentismo: una nota aclaratoria", dins *Estetas y decadentes*, Madrid: J. Tablate Miquis Ediciones, 1985, p. 73.
- SOCÍAS, J., *Modernisme a Catalunya: Pintura*, Barcelona: Nou Art Thor, 1987.
- SOLANA, G., "El camino de los cipreses. Imágenes del simbolismo idealista en España", dins *Los pintores del alma. El Simbolismo idealista en Francia*. Madrid: Fundación Cultural Mapfre Vida, 2000, pp. 50-73.
- SOLDEVILA, LL., "Pròleg", dins *Una Cleo i altres narracions*, Barcelona: Ed. 62, 1978.
- SOLER, J., *J. M.ª Tamburini*, Barcelona: Fundació Caixa de Barcelona, 1989.
- SOLDEVILA, LL., "L'obra poètica de Jeroni Zanné i Rodríguez", *Nexus*, núm. 11, 11-12-1993.
- SOTELO, A., "J. M.ª Bartrina y el prosaísmo poético", dins *Joaquim M.ª Bartrina, entre les Raons poètiques i científiques*, Reus: Publicacions de l' Arxiu Municipal de Reus, 2002, pp. 169-187.
- STAROBINSKI, J., *La Mélancolie au miroir. Trois lectures de Baudelaire*, París : Julliard, 1989.
- SUBIRATS, E., *Figuras de la conciencia desdichada*, Madrid: Taurus, 1979.
- SUNYER, M., *Modernistes i contemporanis. Estudis de literatura*. Reus: Ed. del Centre de Lectura, 2004.

- SWART, K.W., *The sense of decadence in XIX century France*, The Hague: Martinus Nijhoff, 1964.
- TALCOTT, C., *From exhaustion to exuberance writing the decadent body in fin-de-siècle french literature 1870-1914*, Uni Dissertation Services, 1999.
- TASIS, R.; TORRENT, J., *Història de la premsa catalana*, Barcelona: Bruguera, 1966.
- THORTON, R. K. R., "Decadence' in Later Nineteenth—Century England", dins *Decadence and the 1890s*, Nova York: Holmes & Meier, 1980, pp. 15-30.
- THORTON, R.K.R., *The Decadent Dilemma*, London: Edward Arnold, 1983.
- TORREL, F., "Anglada Camarasa en París", *Estudios Pro-Arte*, núm. 6, 1976, pp. 6-21.
- TORRES, B., "Amor y muerte en el Romanticismo", dins *Amor y muerte en el Romanticismo. Fondos del Museo Romántico*, Barcelona: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte - Àmbit Servicios Editoriales, 2002, pp. 13-78.
- Tratado de Psiquiatría*, Barcelona: Elsevier-Masson, 2006.
- TRENC, E., «Santiago Rusiñol: del realismo al simbolismo», *Estudios Pro-Arte*, núm. 5, 1976, pp. 64-75.
- TRENC, E., *Les Arts gràfiques de l'època modernista a Barcelona*, Barcelona: Gremi d'Indústries Gràfiques de Barcelona, 1977.
- TRENC, E., "L'art simbolista a Catalunya", dins *Catàleg de l'exposició Simbolisme a Catalunya*, Museu d'Art de Sabadell, 1983.
- TRENC, E., "El pintor simbolista belga William Degouve de Nuncques i el modernisme plàstic a Mallorca (1899-1902)", *Randa*, núm. 20, 1986, pp. 73-85.
- TRENC, E., "El modernisme es un estil?", *Revista de Catalunya*, núm. 5, 2-1987, pp.126-134.
- TRENC, E., "Els incis de l'art idealista modernista (1890-1898)", dins *Actes del Col·loqui Internacional sobre el Modernisme: 16-18 de desembre de 1982*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988, pp. 145-165.
- TRENC, E., "La influència de la pintura francesa", dins *El Modernisme*, vol. I, Barcelona: Olímpia Cultural - Lunwerg Editores, 1990, pp. 195-204.
- TRENC, E., "Le thème de la solitude dans l'oeuvre pictura de Santiago Rusiñol", dins *Santiago Rusiñol et son temps. Actes du Colloque international 14-15 Janvier 1993*, París: Éditions Hispaniques, 1993, pp.169-181.

TRENC, E., "Los jardines de España de Santiago Rusiñol, imágenes del jardín finisecular, decadentismo y musicalidad", *El jardín como arte. Huesca: arte y naturaleza. Actas del III curso*. Huesca: Diputación de Huesca, 1997, pp. 209-224.

TRENC, E., "Rusiñol i la pintura francesa del seu temps", dins *Santiago Rusiñol*, Barcelona: Museu d'Art Modern de Catalunya, 1997, pp. 47-57.

TRENC, E., "La pintura del s. XIX", dins *Art de Catalunya. Ars Cataloniae. Pintura moderna i contemporània*, Barcelona: L'Isard, 2001, pp. 210-241.

TRENC, E., a "Una crítica artística dels *Jardins d'Espanya* de Rusiñol per Max Jacob", *Revista de Catalunya*, núm. 174, 6-2002, pp. 54-63.

TRENC, E., "A l'entorn del Simbolisme", dins *El Modernisme. Pintura i dibuix*, Barcelona: L'Isard, 2002, pp. 37-58.

TRENC, E., "La pintura catalana entre Barcelona i París 1888-1906", dins *París- Barcelona: 1888-1937*, Barcelona: Museu Picasso, 2002, pp.173-188.

TRENC, E., "L'art europeu en l'època modernista", dins *El Modernisme. Aspectes generals*, Barcelona: L'Isard, 2003, pp. 97-119.

TRENC, E., "Bibliografia crítica del modernisme", dins *El Modernisme. Les arts tridimensionals/la crítica del modernisme*, Barcelona: L'Isard, 2003, pp. 265-301.

TRENC, E.; YATES, A., *Alexandre Riquer (1856-1920). The British Connection in Catalan Modernisme*, Sheffield: The anglo-catalan society occasional publications, 1988.

TRENC, E. ; VÉLEZ, P. (eds.), *Alexandre de Riquer. Obra gràfica*, Terrassa: Caixa de Terrassa, 2006.

TRIVIÑO, A. C., *Pompeu Gener y el Modernismo*, Madrid: Verbum, 2000.

TSCHUDI, S., "El simbolismo del Art Nouveau", *Cuadernos summa - nueva visión: enciclopedia de la arquitectura de hoy*, núm. 30. 1969, pp. 4-8.

Un país ideal. El paisatge simbolista a França, Girona: Fundació Caixa de Girona, 2006.

VALENTÍ, E., *El primer modernismo literario catalán y sus fundamentos ideológicos*, Barcelona: Ariel, 1973.

VALLÈS, E. *Picasso i Rusiñol. La cruïlla de la modernitat*, Sitges: Consorci del Patrimoni de Sitges, 2008.

VALVERDE, J. M^a, *Viena, fin del Imperio*, Barcelona: Planeta, 1990.

VÉLEZ, P., *El llibre com a obra d'art a la Catalunya vuitcentista (1850-1910)*, Barcelona:

Biblioteca de Catalunya, 1989.

VÉLEZ, P., "La influència de l'*art nouveau* en la pintura del tombant de segle", dins *El Modernisme: pintura i dibuix*, Barcelona: L'Isard, 2002, pp. 291-300.

VELEZ, P., "Alexandre de Riquer: "L'esperit decoratiu" en les arts del llibre", dins *Alexandre de Riquer. Obra gràfica*, Terrassa: Caixa de Terrassa, 2006, pp. 135-150.

VIA, S., "Une phèdre decadente chez les naturalistes", dins *Aspects du Décadentisme européen, Revue des sciences humaines*, 1-1974, pp. 29-38

VILLENNA, L. A. DE, "Guía para decadentes", dins *Audrey Beardsley*, Barcelona: Lumen, 1983, pp. 9-28.

VILLENNA, L. A. DE, "Los tronos de total rebeldía (sobre esteticismo y decadentismo)", dins *Estetas y decadentes*, Madrid: J. Tablate Miquis Ediciones, 1985.

VILLENNA, L. A. DE, "Oscar Wilde i el drama de l'esteticisme", dins *Esteticisme i decadentisme a la fi e segle*, Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1987, pp. 19-34.

VILLENNA, L. A. DE, "Visiones decadentes en la pintura "fin de siglo" española", dins *Simbolismo en Europa. Néstor en las Hespérides*, Gran Canaria: Centro Atlántico de Arte Moderno, 1990, pp. 137-146.

VILLENNA, L. A. DE, *Diccionario esencial del Fin de Siglo*, Madrid: Valdemar, 2001.

Visionarios. James Ensor, Max Klinger, Odilon Redon, Félicien Rops, Museu de Belles Arts de València, 7/10-29/11-1998.

VLČEK, T. *Jakub Schikaneder*, Praha: Odeon, 1985.

VLČEK, T., *Praha 1900*, Praga: Edice Pragensia, 1986.

WEST, S. *Fin de siècle. Art and society in an age of uncertainty*. London: Bloomsbury, 1993..

WARMOES, J., Émile Verhaeren «El Flamenco español», Brusel.les: Europalia, 1985.

WICHMANN, S., *Jugendstil Art Nouveau*, Boston: Little Brown, 1984.

WRAY, G., *Las buenas familias de Barcelona. Historia social de poder en la era industrial*. Barcelona: Ed. Omega, 1989.

Los XX. El nacimiento de la pintura moderna en Bélgica. Madrid: Fundación Cultural Mapfre Vida, 2001.

YATES, Alan, *Una generació sense novel.la? La novel.la catalana entre 1900 i 1925*, Barcelona: Edicions 62, 1975.

YEBRA, J. L., *Alexandre de Riquer i l'exlibris: repertori complet del seus exlibris*, Barcelona:

Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona, 1983.

YEBRA, J.-LL., *Els Ex-libris dibuixats per Josep Triadó i Mayol*, tesi doctoral, Universitat de Barcelona, 1986, p. 67.

V. 3. DOCUMENTS ELECTRÒNICS

BAUCHET, E., "Ennui", dins GRASSIN, J. M. (ed.), *DITL (Dictionnaire International des Termes Littéraires)*, http://www.flsh.unilim.fr/ditl/Fahey/ENNUI_n.html [consulta: 15-6-2009].

IGLESIAS, P., "La mujer según la ginecología del siglo XIX", *Ciudad de mujeres*, 4-5-2006, http://www.ciudaddemujeres.com/articulos/article.php?id_article=48&var_recherche=iglesias [consulta: 3-5-2009].

RODRÍGUEZ, L.-S., "Histoire" <http://www.heureverte.com/content/view/82/208>, [consulta: 10-6-2009]